

OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE

Doroteja Čatorič

**VLOGA SPLOŠNE KNJIŽNICE PRI RAZVOJU
PREDBRALNE PISMENOSTI PREDŠOLSKIH OTROK:
PRIMER BRALNE ZNAČKE MALČEK BRALČEK V
KNJIŽNICI VOJNIK**

Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Celje, 2019

IZJAVA O AVTORSTVU IN O JAVNI OBJAVI PISNE NALOGE

Spodaj podpisana, Doroteja Čatorič, izjavljam, da sem avtorica pisne naloge za bibliotekarski izpit za bibliotekarja z naslovom:

Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- sem pisno nalogo izdelala samostojno in je moje avtorsko delo,
- so dela drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih navajam neposredno ali povzemam, navedena oziroma citirana v skladu s standardom APA,
- sem besedila ali podatke, ki so avtorsko zaščiteni, uporabila v skladu z določbami zakona, ki določa avtorske pravice,
- je elektronska oblika pisne naloge istovetna s tiskano obliko naloge,
- na podlagi 23. člena Pravilnika o bibliotekarskem izpitu ter v skladu s prvim odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem javno objavo elektronske oblike pisne naloge na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

Podpis avtorice:

V Celju, dne 14. 10. 2019

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Ključna dokumentacijska informacija

Ime in PRIIMEK: Doroteja ČATORIČ

Naslov pisne naloge: Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik

Kraj: Celje

Leto: 2019

Št. strani: 30

Št. slik: 12

Št. preglednic: 2

Št. prilog: 2

Št. strani prilog: 9

Št. referenc: 25

Strokovno usposabljanje za bibliotekarski izpit je potekalo v Osrednji knjižnici Celje.

Mentor v času strokovnega usposabljanja: Andreja VIDEČ

UDK: 028.5:373.2

Ključne besede: predšolski otroci, pismenost, splošne knjižnice, branje

Izveček: Ena izmed nalog splošne knjižnice je, da v lokalnem okolju ozavešča o pomenu razvoja predbralne pismenosti ter da staršem in drugim svetuje glede njenega razvoja. Eden izmed projektov, ki ob branju združuje otroke in starše, vzgojitelje v vrtcu in knjižničarje, je predšolska bralna značka. V Knjižnici Vojnik jo pod imenom Malček Bralček izvajamo že 20 let. Z raziskavo smo želeli preveriti, kako je le-ta sprejeta pri vzgojiteljih in starših otrok drugega starostnega obdobja, ki obiskujejo vrtce na območju občine Vojnik, in hkrati narediti evalvacijo izvajanja te dejavnosti. Za raziskovalno metodo smo uporabili anketni vprašalnik, ki smo ga oblikovali posebej za vzgojitelje in za starše. Anketo je izpolnilo 84 staršev in 34 vzgojiteljev. Rezultati so pokazali, da je Malček Bralček dobro sprejet tako pri vzgojiteljih kot pri starših. Med obojimi je prevladalo večinsko mnenje, da ima otrokovo sodelovanje pri Malčku Bralčku pomembno vlogo pri vzpostavljanju pozitivnega odnosa do knjig. Anketirani starši menijo, da je branje otrokom zelo pomembno, saj jih več kot polovica bere svojim otrokom vsak dan, vzgojitelji pa so pri večini otrok, ki so sodelovali pri Malčku Bralčku, opazili napredek v pripovedovanju med prvo in zadnjo knjigo (otroci morajo pripovedovati o vsaj treh knjigah). Četrtnina anketiranih staršev je zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku svoje otroke včlanila v knjižnico, veliko pa jih zaradi Malčka Bralčka knjižnico obiše večkrat kot bi jo sicer. Ugotovili smo, da je potrebno doseči tudi starše, ki se ne zavedajo pomembnosti branja svojim otrokom in jih o tem na različne načine izobraževati in obveščati.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
1.1 NAMEN IN CILJI NALOGE	1
2 OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE	2
2.1 KNJIŽNICA VOJNIK.....	3
3 PREDBRALNA PISMENOST	4
3.1 ZAKAJ BRATI OTROKOM	4
3.2 VLOGA STARŠEV PRI RAZVOJU PREDBRALNE PISMENOSTI	5
3.3 VLOGA SPLOŠNE KNJIŽNICE PRI RAZVOJU PREDBRALNE PISMENOSTI	6
4 PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA.....	8
4.1 KRITERIJI ZA IZBOR OTROŠKIH KNJIG	10
5 RAZISKAVA	12
5.1 HIPOTEZE	12
5.2 METODOLOGIJA	12
5.3 REZULTATI	14
5.3.1 Anketa za starše	14
5.3.2 Anketa za vzgojitelje	19
6 RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI	23
6.1 ZAKLJUČEK	28
7 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA.....	29

KAZALO SLIK IN PREGLEDNIC

Slika 1: Odstotek staršev, ki so oz. niso sodelovali pri Malčku Bralčku (n = 84)	14
Slika 2: Način predstavitve bralne značke (n = 74).....	15
Slika 3: Pobuda za sodelovanje v bralni znački (n = 74)	15
Slika 4: Vpliv sodelovanja v bralni znački na vpis v knjižnico (n = 74).....	16
Slika 5: Pogostost obiska knjižnice (n = 74)	17

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer
bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Slika 6: Pogostost branja staršev svojim otrokom (n = 74).....	17
Slika 7: Ocenjevalna lestvica o pomembnosti Malčka Bralčka in branju svojim otrokom (n = 74)	18
Slika 8: Kriterij za izbor knjig (n = 74)	18
Slika 9: Strinjanje oz. nestrinjanje vzgojiteljev z danimi trditvami (n = 34)	20
Slika 10: Pogostost branja pravljic v vrtcu	20
Slika 11: Strinjanje oz. nestrinjanje vzgojiteljev z danimi trditvami (n = 34)	22
Slika 12: Ocena vzgojiteljev o knjižničnih storitvah za otroke v Knjižnici Vojnik (n = 34) ...	22
Preglednica 1: Pogostost branja otrokom glede na izobrazbo staršev*	23
Preglednica 2: Povezava med ocenjeno pomembnostjo branja svojim otrokom in pogostostjo branja otrokom*	23

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Anketa za starše	I
Priloga 2: Anketa za vzgojitelje	VI

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer
bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

ZAHVALA

Zahvaljujem se Osrednji knjižnici Celje za zaupanje in priložnost za usposabljanje in pripravo
na bibliotekarski izpit. Posebna zahvala gre mentorici Andreji Videc ter Lei Očko, Betki
Hutinski in ostalim sodelavcem za nasvete, spodbudo in pomoč v času izdelave pisne naloge.

1 UVOD

Knjiga je v otrokovem življenju zelo pomembna, saj z njo raste in se razvija. Poslušanje pripovedovanja in branja knjig bogati otrokov besedni zaklad, širi njegova obzorja in je neprecenljiv vir novih znanj in izkušenj. Za uspešno razvijanje predbralne pismenosti je ključno sodelovanje staršev, vzgojiteljev v vrtcu in nenazadnje tudi splošnih knjižnic, ki so vpete v družbeno dogajanje okolja v katerem delujejo. Knjižnice z različnimi aktivnostmi kot so pravljичne urice in različne oblike bibliopedagoških dejavnosti spodbujajo obisk knjižnic in prispevajo k razvoju bralne pismenosti.

Predšolska bralna značka je eden izmed projektov spodbujanja branja, v katerega je vključena večina slovenskih vrtcev. Kljub različnemu poimenovanju je vsem skupno, da starše in otroke s pomočjo vzgojiteljic oz. drugih mentorjev spodbuja k skupnemu branju. V krajevni Knjižnici Vojnik, ki je ena od enot Osrednje knjižnice Celje, smo predšolsko bralno značko poimenovali Malček Bralček.

Malček Bralček je namenjen predšolskim otrokom druge starostne skupine (od 3 do 6 let). Pripravljamo ga zaposleni v Knjižnici Vojnik z izborom kakovostnega gradiva, primerne za to starostno skupino. Projekt traja od oktobra do maja, konča pa se z zaključno prireditvijo, na kateri si otroci ogledajo gledališko predstavo. V šolskem letu 2019/2020 v Knjižnici Vojnik obeležujemo že dvajseto leto izvajanja Malčka Bralčka. Ob tej priložnosti smo želeli dejavnost evalvirati in ugotoviti ali so starši¹ in vzgojitelji zadovoljni z izvedbo le-te.

1.1 NAMEN IN CILJI NALOGE

Namen pisne naloge je bil na primeru predšolske bralne značke Malček Bralček ugotoviti, kakšno vlogo ima predšolska bralna značka Malček Bralček in s tem Knjižnica Vojnik pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok, ki obiskujejo vrtce na območju občine Vojnik. V empiričnem delu naloge smo uporabili anketno metodo, odločili smo se za spletno anketiranje. Zanimalo nas je, kako je Malček Bralček sprejet pri vzgojiteljih in starših, ter kakšno vlogo ima pri tem Knjižnica Vojnik.

---

¹ V pričujoči nalogi izraz starši zaobjema starše in/ali skrbnike. Zaradi lažje berljivosti je v besedilu uporabljen samo izraz starši.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Naš cilj je bil pridobiti podatke o tem, kakšna je vloga Knjižnice Vojnik pri razvoju predbralne pismenosti v njenem lokalnem okolju. Ugotoviti smo želeli, v kolikšni meri starši berejo svojim otrokom in kakšen je njihov odnos do branja. Zanimalo nas je tudi, ali so starši dovolj seznanjeni s predšolsko bralno značko Malček Bralček in kako jih motivirati za sodelovanje. Želeli smo ugotoviti ali sodelovanje v predšolski bralni znački Malček Bralček vpliva na včlanitev otrok v knjižnico. V nalogi smo se osredotočili tudi na pogled vzgojiteljev – zanimalo nas je ali so le-ti zadovoljni z izvedbo obravnavane bralne značke in s sodelovanjem s knjižnico. Prav tako smo želeli pridobiti dodatne informacije, na podlagi katerih bomo lahko pripravili predlog morebitnih sprememb in izboljšav za izvedbo predšolske bralne značke Malček Bralček.

Čeprav Malček Bralček poteka v vseh krajevnih knjižnicah Osrednje knjižnice Celje (Knjižnica Dobrna, Šmartno, Štore in Vojnik), smo se pri raziskavi omejili samo na krajevno Knjižnico Vojnik. Ker je le-ta največja in zajema največje število prebivalcev izmed krajevnih knjižnic Osrednje knjižnice Celje, smo jo izbrali za opravljanje naše raziskave. Izmed vseh krajevnih knjižnic ima Knjižnica Vojnik najdaljši odpiralni čas (pet dni v tednu, skupaj 33 ur), hkrati pa pri Malčku Bralčku v Knjižnici Vojnik sodeluje največje število predšolskih otrok.

2 OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE

»Osrednja knjižnica Celje je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo na območju Mestne občine Celje in po pogodbi za občine Dobrna, Štore in Vojnik, ter osrednja območna knjižnica celjske in zasavske regije. Lokacija, prostor in razvejane storitve omogočajo, da je knjižnica najbolj obiskana kulturna ustanova v mestu, prostor kulture, izobraževanja in srečevanja, prepoznavna, nepogrešljiva in priljubljena med uporabniki v lokalnem okolju ter spoštovana v slovenski strokovni javnosti in tudi prek meja Slovenije« (Osrednja knjižnica Celje, 2015, str. 3).

Na dan 31. 12. 2018 je bilo v zbirki Osrednje knjižnice Celje in v vseh njenih oddelkih (Dobrna, Šmartno, Štore in Vojnik) 459.609 enot gradiva in 17.902 aktivna člana knjižnice (Osrednja knjižnica Celje, 2019).

Otroški oddelk Osrednje knjižnice Celje je poimenovan Knjižnica pri Mišku Knjižku. Program in dejavnosti oddelka so v celoti namenjeni otrokom in njihovim staršem. Otroške oddelke

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

imajo tudi krajevne knjižnice v Dobrni, Šmartnem, Štorah in Vojniku. Da bi zagotovili posebne oblike dejavnosti za otroke, ki so namenjene spodbujanju bralnih navad, oblikovanju bralne kulture, razvijanju bralne pismenosti, rednih obiskov knjižnice in izposoji knjižničnega gradiva v Osrednji knjižnici Celje, načrtujemo različne aktivnosti. Z namenom spodbujanja družinskega branja in širjenja družinske pismenosti, organiziramo knjižno uganke, tematske knjižne razstave, pravljичne ure, bralne igralne urice za otroke od 1. do 3. leta starosti, srečanja s kulturnimi ustvarjalci za otroke in mladino (pesniki, pisatelji, ilustratorji), predavanja za starše ter pravljичne ure za starše. Hkrati organiziramo tudi bibliopedagoške dejavnosti kot so dogovorjeni obiski skupin iz vrtcev in šol, obiski šol v okviru različnih projektov (Rastem s knjigo, Knjižni kviz), večkrat pa knjižničarji obiščemo tudi vrtce in šole (Osrednja knjižnica Celje, 2018, str. 21).

S ciljem promocije knjižničnega gradiva in knjižnice ter oblikovanja podobe knjižnice kot prijaznega prostora, kjer lahko preživljamo prosti čas in z namenom razvijanja pozitivne podobe knjižnice v lokalni skupnosti, pripravljamo tematske knjižne razstave, ustvarjalne delavnice... Organiziramo različne dogodke, ki so poleg širjenja bralne kulture usmerjeni tudi v promocijo knjižnice, so medijsko bolj odmevni in privabljajo širši krog obiskovalcev (mdr. Mednarodni dan otroške knjige, Zabava pri Mišku Knjižku, Praznik izvirne slovenske slikanice, Počitniške dejavnosti). V sodelovanju z drugimi inštitucijami npr. vrtci in šolami, pripravljamo knjižnično gradivo na določeno tematiko. Organiziramo in izvajamo skupne projekte z zunanjimi partnerji, sodelujemo v projektih in dogodkih v lokalni skupnosti ter izvajamo pravljичne ure v bolnišnični šoli in vrtcu (Osrednja knjižnica Celje, 2018, str. 20–21).

2.1 KNJIŽNICA VOJNIK

V občini Vojnik, kamor spada tudi Knjižnica Vojnik, ter v krajevnih skupnostih Frankolovo in Nova Cerkev, je glede na zadnje podatke strani Statističnega urada Republike Slovenije SiStat (Občina Vojnik, b. d.) prebivalo 8740 prebivalcev. Od tega so bili na dan 31. 12. 2018 v Knjižnici Vojnik aktivni 2003 člani (Osrednja knjižnica Celje, 2019). Glede na podatke, pridobljene s strani SiStat (Občina Vojnik, b. d.), je bilo v šolskem letu 2018/2019 v občini Vojnik 389 otrok starih med 3 in 6 let. Iz statistike evidence članov, ki smo jo naredili s programsko opremo Cobiss3 je razvidno, da je bilo na dan, 19. 9. 2019, v Knjižnico Vojnik vpisanih 117 otrok drugega starostnega obdobja, ki so imeli stalno prebivališče v občini Vojnik.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Knjižnica Vojnik za šole in vrtce pripravlja raznovrstne bibliopedagoške dejavnosti in prireditve, ki spodbujajo k branju in ozaveščanju bralne kulture, učenju, socializaciji in obiskovanju knjižnice. S tem namenom organiziramo različne oblike dejavnosti npr. pravljичne dogodivščine z ustvarjanjem, ki so na programu dvakrat mesečno in pravljичne ure za skupine otrok iz bližnjih vrtcev. Pripravljamo razstave izdelkov otrok, ki jih vsak mesec otroci bližnjih vrtcev prinesejo v knjižnico, izvajamo vodstva po knjižnici za skupine učencev iz bližnjih osnovnih šol, organiziramo ustvarjalne delavnice za otroke med počitnicami, prirejamo predstave za otroke in tematske knjižne razstave ter v sodelovanju z bližnjimi vrtci izvajamo predšolsko bralno značko Malček Bralček.

3 PREDBRALNA PISMENOST

V strokovni literaturi se pojavlja več poimenovanj za predbralno pismenost, saj avtorji uporabljajo različne izraze kot so zgodnja pismenost, predšolska pismenost in porajajoča se pismenost. (Grginič, 2006; Podobnik-Kožić, 2011; Vilar, 2017).

Ko govorimo o pismenosti v predšolskem obdobju, ne mislimo na učenje branja in pisanja. Gre namreč za uvajanje otroka v svet pismenosti (Podobnik-Kožić, 2011, str. 84). Vilar (2017) opredeli porajajočo se pismenost kot »vse, kar otrok ve o branju in pisanju, preden sam postane bralec in preden obvlada spretnost pisanja« (str. 17). Najbolj značilno vedenje na stopnji porajajoče se pismenosti je, da se otrok pretvarja, da bere in piše. Tako npr. otrok lahko gleda knjigo in ilustracije v njej. Pri tem ima knjigo obrnjeno narobe in bolj kot začetek ga zanimata sredina in konec zgodbe (Clay, 1972, cv: Pečjak in Potočnik, 2011, str. 63). Pri tem pa spoznava splošne dogovore v zvezi s knjigo, in sicer da se tekst nadaljuje v celotni knjigi, da na vsaki strani ni nove zgodbe ter da slike oz. ilustracije dodatno olajšajo razumevanje in sledenje zgodbi (Pečjak in Potočnik, 2011, str. 63).

3.1 ZAKAJ BRATI OTROKOM

Jamnik (1994) skuša odgovoriti na vprašanje, zakaj otroka vzgajati ob knjigi in za knjigo. Avtorica je v svoji študiji prišla do naslednjih ugotovitev: ob knjigi otrok razvija in bogati govor, preko govora tudi mišljenje in intelekt, pozneje pa bo imel manj težav z opismenjevanjem. Še posebno ob pravljicah otrok razvija domišljijo, kar ga spodbuja k različnim oblikam ustvarjalnosti. Knjiga prispeva k temu, da otrok lažje obvladuje vsakdanje

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

izzive in situacije, hkrati pa je na različnih področjih bolj razgledan. Avtorica Ivšek (2011) meni, da je razvijanje zmožnosti branja na zgodnji stopnji otrokovega razvoja bistvena tudi za kasnejše dosežke v branju in za otrokovo uspešnost v procesu izobraževanja (str. 53).

Tudi Mol in Bus (2011) sta v svoji raziskavi potrdili, da ima izpostavljenost otroški literaturi pomemben učinek na govor otrok in njihovo poznejše branje. Ugotovili sta, da knjige ustvarjajo pomemben kontekst za učenje branja saj se otroci pri skupnem branju naučijo več novih besed kot pri drugih jezikovnih interakcijah, npr. pri obrokih ali med igro, spodbujajo bralno razumevanje in že v obdobju zgodnjega otroštva omogočajo razvoj bralnih tehnik.

3.2 VLOGA STARŠEV PRI RAZVOJU PREDBRALNE PISMENOSTI

Skupno branje v družini lahko poveča otrokov interes za branje, saj ga bo povezal s prijetnim druženjem s starši in si želel to ponoviti. Na sprejemanje branja kot pozitivnega doživetja vpliva tudi navdušenje odraslih za skupno branje, saj tako pokažejo otroku, da je branje tudi zanje prijetno in privlačno. Starši, ki imajo pozitiven odnos do branja so po navadi tudi sami bralci in znajo bolje spodbuditi svojega otroka k branju. Če pa starši v branju ne vidijo zadovoljstva in užitka, pa morda sploh ne vedo, kako bi otroku knjigo približali (Bucik, 2009).

Pričakovati je, da bo otrok prej segel po knjigi, če mu jo domači berejo, pripovedujejo ter izmenjujejo vtise o prebranem. Zaželeno je, da otrok odrasle pogosto vidi s knjigo v rokah. Tako mu lahko na nevsiljiv način pokažejo, kako pomembno je branje tudi v njihovem življenju (Medved, 1998). Otroci, ki jim starši pogosto berejo otroško literaturo, pogosteje pripovedujejo lastne izmišljene zgodbe ali spreminjajo in dopolnjujejo zgodbe, ki so jih že slišali, kot otroci, ki jim starši redko berejo (Wray in Medwell, 2002, cv: Marjanovič Umek, Fekonja Peklaj in Pečjak, 2011). Vendar izkušnje kažejo, da je za knjige lažje navdušiti otroke kot njihove starše (Glinšek, 1998, str. 16).

Slovenske avtorice (Marjanovič Umek, Podlesek in Fekonja, 2005) so v eni od raziskav ocenjevale povezanost med kakovostjo družinskega okolja, področjem pismenosti, izobrazbo matere in otrokovo govorno kompetentnostjo. Ugotovile so, da se izobrazba matere pomembno povezuje s kakovostjo družinskega okolja. V primerjavi z manj izobraženimi materami so bolj izobražene matere ocenile, da v večji meri spodbujajo otrokovo rabo govora, otroku pogosteje kupujejo knjige, mu berejo in skupaj z njim hodijo v knjižnico. Rezultati so pokazali tudi, da

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

so ti otroci dosegli višjo govorno kompetentnost kot drugi. Starši so torej tisti, ki v svojih družinah oblikujejo bolj ali manj kakovostno ozračje za razvoj otrokove pismenosti. Razlikujejo pa se v svojih prepričanjih, kako pomembno je spodbujanje otrokovega razvoja na jezikovnem področju.

3.3 VLOGA SPLOŠNE KNJIŽNICE PRI RAZVOJU PREDBRALNE PISMENOSTI

Dejavniki razvoja porajajoče se pismenosti (tudi zgodnje ali predbralne), kot jih predstavi mednarodna zveza bibliotekarskih društev in ustanov IFLA, so obkroženost otroka z bralnim gradivom, bralne spodbude in glasno branje otroku ter zgled odraslega, ki sam bere. Ob tem je pomembno, da se starši in drugi odrasli zavedajo kakšen je pomen branja za otrokov razvoj, ter da se med branjem spletajo vezi med otrokom in starši oz. odraslimi. Pismenost in bralna kultura se razvijata skozi branje in z uporabo knjižnic ter vplivata na pozitiven odnos do branja in znanja skozi vse življenje. K temu prispevajo knjižnice z aktivno promocijo, premišljenim izborom kakovostnega gradiva, kakovostnih in ciljno usmerjenih storitev, kompetentnega osebja itd. (Vilar, 2017, str. 28).

V Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice (2018, str. 32) je razvoj predbralne pismenosti opredeljen kot prva knjižnična vloga. Naloga knjižnice je v lokalnem okolju ozaveščati o pomenu razvoja predbralne pismenosti vse zainteresirane sodelujoče starše in druge, ki skrbijo za razvoj otrok (vrtnice, osnovne šole idr.), ter spodbujati družinsko branje. Knjižnica mora vzpostaviti sodelovanje z različnimi partnerji (vrtec, zdravstveni dom, porodnišnica itn.) z namenom podpore razvoju predbralne pismenosti in se z njimi usklajevati. Naloga knjižnice je tudi, da svetuje staršem in drugim, ki skrbijo za razvoj otrok, glede razvoja predbralne pismenosti, nudi informativno gradivo (tudi na spletnem mestu) ter organizira oz. izvaja usposabljanja za starše oz. skrbnike o otrokovem bralnem razvoju.

S temi ukrepi knjižnica pripomore k višji ravni predbralne pismenosti kot osnovi za višjo raven bralne pismenosti, višji ravni učnih dosežkov v šoli in v vseživljenjskem učenju. Prav tako pripomore k izenačevanju pogojev za razvoj predbralne pismenosti vseh predšolskih otrok, skrbi za razvoj pozitivnega odnosa do branja in daje podlago za razvoj bralnih navad (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018, str. 32).

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Glede na Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice (2018, str. 33) lahko knjižnica k razvoju predbralne pismenosti pripomore na več načinov:

- z zagotavljanjem dostopnosti in uporabe knjižničnega gradiva, prostorov in opreme knjižnice, zlasti oddelka, namenjenega predšolskim otrokom – knjižnično gradivo v knjižnici mora biti postavljeno ločeno in ustrezno starostnemu obdobju otrok;
- z motiviranjem otrok in njihovim vključevanjem v uporabo knjižnice, s svetovanjem in pomočjo pri izbiri gradiva;
- s svetovanjem staršem in drugim odraslim, ki skrbijo za razvoj otrok, glede izbora gradiva in razvoja predbralne pismenosti;
- z organizacijo dogodkov za otroke z namenom razvoja njihove predbralne pismenosti, motivacije in estetske izkušnje (ure pravljic, delavnice, igralnice, socialne igre);
- z organizacijo dogodkov za starše in druge odrasle, ki skrbijo za razvoj otrok, z namenom ozaveščanja ter usposabljanja za razvoj predbralne pismenosti;
- s segmentom spletne strani, ki ga posveti razvoju predbralne pismenosti, ki vključuje novosti v knjižnični zbirki, sezname priporočenega gradiva za otroke in starše, vodič po spletnih virih...;
- s promoviranjem (izpostavljanjem) gradiva v knjižnici;
- s promocijo dejavnosti knjižnice za predšolske otroke.

Pri delu z otroki so zelo pomembne tudi sposobnosti in kompetence dobrega knjižničarja. Leta mora pri delu z otroki obvladati tako pisno kot ustno komunikacijo (pomoč, svetovanje pri izbiri gradiva) in imeti ustrezen odnos do otrok in njihovih staršev. Dobro mora poznati založniško produkcijo knjižnega in avdiovizualnega gradiva za predšolske otroke, poznati mora prosto dostopne vire na internetu in jih znati tudi kritično vrednotiti. Poznati mora otrokov razvoj in načine razvoja predbralne pismenosti ter literaturo s tega področja. Sposoben mora biti pripraviti in organizirati dogodke, vključno z usposabljanji za predšolske otroke in starše ter druge odrasle, ki skrbijo za razvoj otrok. Zelo pomembno je tudi poznavanje pedagoških metod za delo z otroki (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018, str. 34).

Vloga splošne knjižnice ni več samo v zagotavljanju dostopnosti gradiva, temveč tudi v omogočanju, spoznavanju in razvijanju bralne kulture (Vilar, 2017, str. 27). Splošna knjižnica se v ta namen lahko pridruži sodelovanju z vrtcem v predšolski bralni znački. Glinšek (1998) ugotavlja, zakaj je takšno sodelovanje dobro in uspešno. Knjižnica ima namreč vpogled v celotno knjižno ponudbo, zato lahko sestavlja priporočilne sezname leposlovnih in poučnih

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

knjig, primernih za predšolske otroke. Priskrbi lahko ustrezno literaturo za branje, zlasti če v vrtcu ni dovolj izvodov posamezne knjige. Za vzgojiteljice oz. mentorice lahko knjižnica pripravi predavanja o literaturi za najmlajše in metodičnih pristopih posredovanja knjige najmlajšim uporabnikom. Najmlajše lahko knjižnica dodatno motivira s posebej pripravljenimi urami pravljic oz. dejavnostmi na temo pravljic, ter spodbuja starše, da njihovi otroci postanejo člani knjižnice že v predšolskem obdobju.

4 PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA

Predšolska bralna značka se je začela razvijati v začetku 90. let prejšnjega stoletja kot primer dobre mentorske prakse. Na ta način se je širila po vrtcih in knjižnicah v celotnem slovenskem kulturnem prostoru. Od vsega začetka je bila mišljena kot podpora družinskemu branju in opora pri razvoju pismenosti otrok, najprej predvsem tistih, ki so bili tik pred vstopom v osnovno šolo. V dobrih dvajsetih letih se je razširila po slovenskih vrtcih, tako da se v branje vključujejo že družine najmlajših otrok. Tovrstno spodbujanje družinskega branja pogosto izvajajo in povezujejo splošne knjižnice ter društva in zveze prijateljev mladine po Sloveniji (Predšolska bralna značka: konkretno in na kratko, b. d.).

Predšolska bralna značka ob branju združuje otroke in starše, vzgojitelje v vrtcu in knjižničarje. Je obogatitev in razširitev knjižne vzgoje v vrtcu hkrati pa skuša doseči in osveščati vse starše, da bi brali svojim otrokom in z njimi obiskovali splošne knjižnice. To je tudi dobra priložnost, da splošne knjižnice včlanijo otroke in starše (Jamnik, 1998).

Povod za uvedbo bralne značke v predšolski dobi je bilo spoznanje, da si starši vsako leto vzamejo manj časa za pripovedovanje pravljic in branje knjig otrokom, saj jih raje posadijo pred televizijski ekran. Zakaj sploh brati otrokom in jih odtegovati soncu in svežemu zraku, je prav tako pogost izgovor staršev, ki se jim zdi, da branje knjige ne more biti tako pomembno kot fizično zdravje. Vemo pa, da je branje knjig in pogovor, ki se sproži ob določeni težavi, najboljše kar lahko starši nudijo otroku v predšolskem, pa tudi v šolskem obdobju (Isakovič, 1998, str. 29). Kakovostne otroške knjige vključujejo trikrat več besed kot otroške televizijske oddaje ali pogovarjanje odraslih z otroki. Poleg tega starši oz. vzgojitelji pogosto ob slikah, spodbujajo otroke k pripovedovanju, jim razložijo nepoznane besede, skupaj prepoznavajo dogodke v knjigah in odgovarjajo na vprašanja otrok med skupnim branjem, kar vpliva na

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

razumevanje večjega števila besed, morda tudi na rabo večjega števila besed (Mol in Bus, 2011).

Posledica različnih zametkov v različnih okoljih ter razvejane poti razvoja mentorskih praks je tudi različno poimenovanje predšolske bralne značke. Le-ta se lahko imenuje tudi Bralček palček, Bralček malček, Bralna miška, Bralna značka Petra Nosa, Bralni palček, Ciciuhec idr. Ne glede na to, osnovni namen programa ostaja enak, tj. spodbujanje družinskega branja v otrokovem predšolskem obdobju ter podpora pri spodbujanju razvoja bralne kulture in bralne pismenosti. Poglavitni namen predšolske bralne značke je spodbuditi starše, da bi brali svojim otrokom. Razlogov zakaj se je predšolska bralna značka v dvajsetih letih tako močno usidrala v slovenski vzgojno-izobraževalni in kulturni prostor, je več. Družinsko branje namreč ugodno vpliva na otrokovo porajajočo se pismenost, je osnova za kasnejše uspešno učenje branja in dobro razvito bralno pismenost ter bralno kulturo. Skupno branje v družini in v vrtcu oz. knjižnici pogloblja medsebojne čustvene vezi in je dober začetek poti v svet knjige (Predšolska bralna značka: konkretno in na kratko, b. d.).

Praksa kaže, da so za družine ob začetku programa dobrodošla posebna srečanja (starši z otroki, vzgojitelji, knjižničarji) v splošni ali šolski knjižnici, kjer vzgojitelj predstavi pomen in potek predšolske bralne značke, knjižničar predstavi knjižnico, prebere otrokovi starosti primerno knjigo, povabi družine, da včlanijo otroke, pogosto se včlanijo tudi nekateri starši (Predšolska bralna značka: konkretno in na kratko, b. d.).

Dodatno motivacijo za sodelovanje lahko predstavlja tudi, če vzgojiteljica na vidnem mestu v igralnici naredi preglednico sodelujočih v bralni znački. Izdelana naj bi bila tako, da otroci vidijo koliko zgodb so že pripovedovali in koliko jim še manjka do cilja. Otroci so lahko predstavljeni v tabeli kot različni liki, npr. knjižni junaki, ladjice, letala idr., ki potujejo k cilju in se za vsako predstavljeno zgodbo pomaknejo naprej. Za otroke takšno vizualno tekmovanje z vrstniki pomeni dodatno motivacijo. Manj uspešno z vidika motivacije za branje je, če seznama ni na vidnem mestu oz. vzgojiteljica vodi evidenco pripovedovanih zgodb v svoji beležnici (Glinšek, 1998).

Predšolska bralna značka po vrtcih in splošnih knjižnicah poteka med šolskim letom, načeloma med oktobrom in aprilom. Na koncu bralne sezone knjižnice pripravijo zaključne prireditve, kjer se zberejo otroci, vzgojitelji in knjižničarji. Otroke je namreč potrebno nagraditi s priznanji,

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

zelo primerna nagrada pa je tudi ogled predstave, obisk lutkarja, pravljicarja ali avtorja otroške literature (Jamnik, 1998, str. 8).

Predšolska bralna značka pa ima velik pomen tudi kot motivacija za starše, ki morda ne znajo (ali pa nočejo) otroku približati knjige. Če se starši ob sodelovanju pri bralni znački zavejo pomena branja in knjige v življenju njihovega otroka ter da svojemu otroku berejo, potem je cilj bralne značke prav zagotovo dosežen (Glinšek, 1998, str. 11).

4.1 KRITERIJI ZA IZBOR OTROŠKIH KNJIG

Prva otrokova knjiga je slikanica. Ta kot posebna zvrst knjige zajema več zahtevnostnih stopenj, saj je namenjena otrokom od zgodnjega predšolskega do zgodnjega šolskega obdobja (Medved, 1998, str. 52).

Ni pomembno samo kako in koliko starši berejo, temveč je pomembno tudi kakšne knjige izberejo. Največ pozornosti je potrebno nameniti kakovosti besedila in ilustracij. V splošnem prepričanju je obseg knjige kot kriterij premo sorazmeren z otrokovo starostjo. Vendar tri- ali štiriletniki z enakim zanimanjem poslušajo pravljico iz debele knjige kot pet- ali šestletniki zanimivo zgodbo iz tanke knjižice. Otroci se razlikujejo tudi glede na to, kakšna tematika jih zanima, in glede na zahtevnost besedil, ki jih zmorejo razumeti. Pri izbiri knjig moramo biti pozorni, da izbiramo domišljjske in tiste, ki opisujejo vsakdanje življenje. Pravljičice so tiste vrste knjig, ki otroku omogočijo, da se nauči postavljati mejo med resničnostjo in domišljijo. Starejšim predšolskim otrokom je potrebno omogočiti, da si knjige izberejo tudi sami. Izbrali bodo tisto področje, ki jih zanima in bodo zato tudi pozorneje poslušali (Marjanovič Umek in Zupančič, 2003).

Pri otrokovi izbiri ima pomembno vlogo knjižnica, ki mora zagotoviti izbor aktualnih, raznovrstnih in kakovostnih virov, ki ustrezajo potrebam ciljne starostne skupine v lokalni skupnosti, izbor kakovostnega leposlovnega in informativnega gradiva, namenjenega predšolskim otrokom, zlasti kartonk, slikanic, igralnih knjig, serijskih publikacij, didaktičnih in namiznih iger. Gradivo mora biti v dobrem fizičnem stanju in ustrezati vsem razvojnim stopnjam otrok. Knjižnica mora imeti tudi ustrezno gradivo za pripadnike drugih jezikovnih skupin in narodnih manjšin ter literaturo o otrokovem razvoju in predbralni pismenosti za starše

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

in odrasle, ki skrbijo za otrokov razvoj (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018, str. 34).

4.2 BRALNA ZNAČKA MALČEK BRALČEK V KNJIŽNICI VOJNIK

V krajevni knjižnici Vojnik v šolskem letu 2019/2020 obeležujemo 20. leto izvajanja predšolske bralne značke Malček Bralček, zato verjamemo, da predstavljamo primer dobre prakse. V šolskem letu 2018/2019 je v vrtcih občine Vojnik pri bralni znački Malček Bralček sodelovalo 350 otrok, od tega 270 v vrtcu Mavrica Vojnik, 60 otrok v vrtcu Danielov Levček in 20 otrok v vrtcu Montessori Nova Cerkev.

V bralno značko so vključeni otroci drugega starostnega obdobja, ki obiskujejo bližnje vrtce (Vrtec Mavrica Vojnik z vsemi svojimi enotami, Vrtec Danijelov Levček in Montessori vrtec Nova Cerkev). Zaposleni v Knjižnici Vojnik vsako leto pripravimo priporočilne sezname slikanic za tri starostna obdobja: od 3.–4. leta, od 4.–5. leta in od 5.–6. leta starosti, ki jih razdelimo sodelujočim vrtcem. Pri izbiri knjig smo pozorni na to, da so le-te kvalitetne. Pri tem nam je v pomoč npr. seznam Zlate hruške, ki ga pripravlja Pionirska tj. center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, ki je del Mestne knjižnice Ljubljana. Le-ta vrednoti izdana otroška in mladinska dela, ki po vsebini in izvedbi izstopajo in pridobijo pravico do znaka Zlata hruška (Zlata hruška, 2019).

Vsako starostno obdobje in seznam označimo s svojo barvo, in sicer rumeno, oranžno in zeleno, s katerimi označimo tudi posamezne slikanice. Sezname obesimo na vidno mesto v knjižnici. S tem staršem in otrokom olajšamo delo pri izbiri prave slikanice. Na vsak priporočilni seznam uvrstimo vsaj 50 naslovov slikanic, s čimer zagotovimo dovolj širok in pester izbor gradiva. S tem se izognemo tudi težavam pri zagotavljanju dovolj velikega števila izvodov posamezne slikanice. Sezname služijo zgolj kot priporočilo, saj je otrokom omogočeno, da pripovedujejo tudi zgodbo, ki si jo izberejo sami. Dne 19. 9. 2019, smo imeli v Knjižnici Vojnik 4700 enot otroškega gradiva (velika in mala slikanica ter pesmice), ki je primerno za drugo starostno obdobje predšolskih otrok, kar omogoča veliko možnosti izbire pravega gradiva (podatki so bili pridobljeni iz evidence knjižničnega gradiva, ki jo vodimo s pomočjo programske opreme Cobiss3). Poskrbeti je potrebno, da so otroku na voljo različne knjige, ki jih bo najprej samostojno »prebral«, potem pa bil deležen še skupnega branja s starši.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Sodelovanje staršev z vrtcem je odvisno predvsem od tega, kako bralno značko razumejo mentorji in kako le-ti povabijo starše k sodelovanju. Vzgojiteljice na začetku šolskega leta predstavijo potek predšolske bralne značke in spodbudijo starše in otroke k sodelovanju ter jim razdelijo pripravljene priporočilne sezname. Starši skupaj z otroki obišejo knjižnico in si skozi celotno šolsko leto izbirajo slikanice, ki jih otroci predstavijo vzgojiteljicam v vrtcu. V knjižnici smo vedno na voljo knjižničarke, ki spodbujamo tako otroke kot starše k sodelovanju pri predšolski bralni znački in jim pri izbiri tudi svetujemo. Za osvojitve predšolske bralne značke, morajo otroci v vrtcu predstaviti vsaj tri knjige, o katerih pripovedujejo na različne načine – celi skupini, samo vzgojiteljici ali skozi risbo. Za nagrado otroci prejmejo priznanje in obisk gledališke predstave ob koncu šolskega leta.

5 RAZISKAVA

5.1 HIPOTEZE

Skozi pisno nalogo smo želeli preveriti naslednje hipoteze:

- Hipoteza 1: Starši predšolskih otrok drugega starostnega obdobja v občini Vojnik so dobro seznanjeni z Malčkom Bralčkom.
- Hipoteza 2: Zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku starši z otroki večkrat obišejo knjižnico, kot bi jo sicer, in zaradi sodelovanja pri bralni znački otroke tudi včlanijo v knjižnico.
- Hipoteza 3: Starši in vzgojitelji otrokom berejo vsaj dvakrat tedensko, otroci pa so motivirani za poslušanje pravljic.
- Hipoteza 4: Vzgojitelji in starši se zavedajo pomembnosti branja otrokom.
- Hipoteza 5: Vzgojitelji so zadovoljni z izvedbo Malčka Bralčka in s sodelovanjem s Knjižnico Vojnik.

5.2 METODOLOGIJA

Osnovna teoretična izhodišča smo pridobili s pregledom domače in tuje literature. Za raziskovalno delo smo uporabili anketno metodo, ki je ena izmed znanstvenih metod zbiranja kvantitativnih podatkov. Anketna metoda nam omogoča, da zbiramo podatke o stališčih in mišljenjih spraševancev s pomočjo vprašalnika, hkrati pa je tudi ekonomična, saj lahko v

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

kratkem času zberemo večje število podatkov. Praviloma ne proučujemo celotne populacije, ampak le določene enote oziroma tako imenovani vzorec. Pri anketi lahko uporabimo več vrst vprašanj; odprta, polodprta in zaprta vprašanja. Odprta vprašanja postavljamo takrat, kadar želimo dobiti dopolnitev ali pojasnitev že prej navedenih stališč. Zaprta vprašanja so tista, kjer anketiranci izbirajo med ponujenimi odgovori. Pri polodprtih vprašanjih pa anketirancu omogočimo izbiro med ponujenimi odgovori ter prost odgovor na zastavljeno vprašanje. Uporabimo lahko tudi merske lestvice, kjer merimo intenzivnost mnenj anketirancev (Ambrožič, 2005).

S pomočjo spletnega orodja IKA (<https://www.ika.si/>) smo izvedli dve spletni anketi. Anketna vprašanja so se nanašala na sodelovanje pri Malčku Bralčku in njegovo izvedbo, kako ga sprejemajo starši in vzgojitelji ter kako se le-ti zavedajo pomembnosti predbralne pismenosti. Prvo anketo smo namenili staršem otrok drugega starostnega obdobja, ki so v šolskem letu 2018/2019 obiskovali vrtec na območju občine Vojnik. Druga anketa je bila namenjena vzgojiteljem v vrtcih na območju občine Vojnik, ki so sodelovali pri Malčku Bralčku. Anketi smo poslali po elektronski pošti, in sicer staršem, ki prejemajo obvestila o pravljličnih uricah v Knjižnici Vojnik in ravnateljem vrtcev na območju občine Vojnik. Ti so vprašalnike po elektronski pošti posredovali vzgojiteljem vrtcev in staršem otrok drugega starostnega obdobja. Anketo so lahko starši in vzgojitelji izpolnili tudi ob obisku v Knjižnici Vojnik.

Pri anketi za starše smo oblikovali vprašalnik, ki je vseboval 21 vprašanj, od tega 2 demografski vprašanja, 6 zaprtih vprašanj, 10 polodprtih vprašanj, 2 odprti vprašanja in 1 mersko lestvico. Anketa za vzgojitelje je vsebovala 20 vprašanj, od tega 4 zaprta vprašanja, 8 polodprtih vprašanj, 5 odprtih vprašanj in 3 merske lestvice.

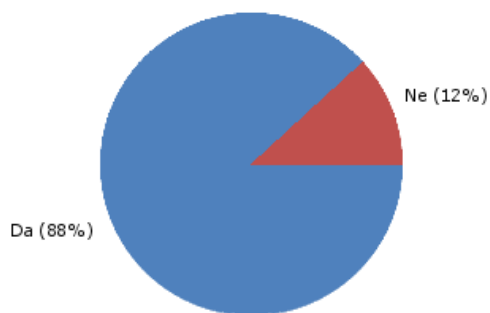
Anketa, ki je bila namenjena staršem, je bila dostopna od 1. 8. 2019 do 20. 9. 2019, v celoti pa jo je izpolnilo 84 staršev. Anketa namenjena vzgojiteljem je bila dostopna od 30. 8. 2019 do 20. 9. 2019, izpolnilo pa jo je 34 vzgojiteljev.

Vzorčenje je bilo priložnostno, zato rezultatov ne moremo posploševati na celotno populacijo, tj. na vse sodelujoče pri projektu Malček Bralček. Kljub temu pa menimo, da smo pridobili uporabne informacije glede izvedbe programa in usmeritev v prihodnje.

5.3 REZULTATI

5.3.1 Anketa za starše

V celoti je anketo (Priloga 1) izpolnilo 84 staršev. Vzorec vseh vprašanih ima naslednje demografske značilnosti: velika večina oz. 80 vprašanih je bilo ženskega spola in le 4 moškega spola. Največ, 55 %, je bilo staršev z zaključeno univerzitetno izobrazbo, 25 % je imelo zaključeno 6. stopnjo izobraževanja in 20 % je bilo staršev s srednješolsko izobrazbo.

Slika 1: Odstotek staršev, ki so oz. niso sodelovali pri Malčku Bralčku (n = 84)

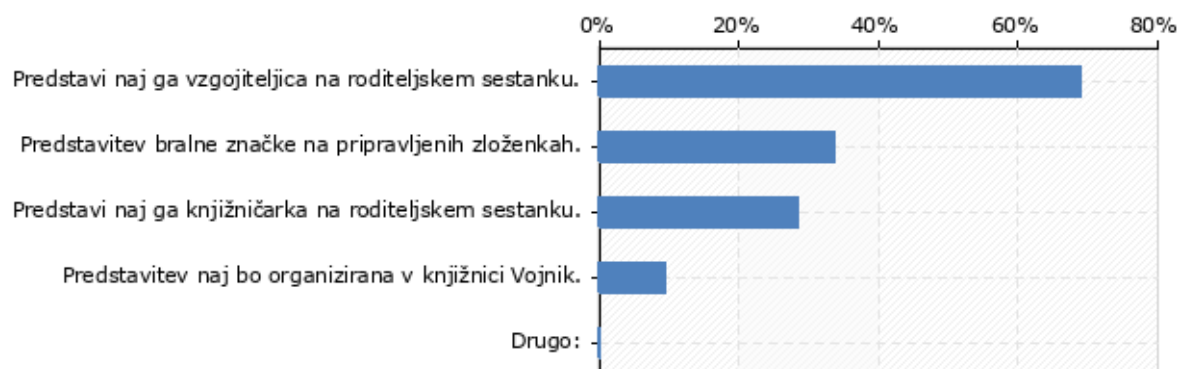
Pri prvem vprašanju nas je zanimalo, ali so starši in njihovi otroci v šolskem letu 2018/2019 sodelovali pri Malčku Bralčku. 10 staršev od 84, ki so izpolnili anketo, ni sodelovalo pri Malčku Bralčku (Slika 1) in le-ti so bili na podlagi odgovora, da v bralni znački ne sodelujejo, preusmerjeni na vprašanje o razlogih za njihovo nesodelovanje. Eden od staršev je navedel, da o Malčku Bralčku ni dobil dovolj informacij, 8 staršev pa je navedlo, da z bralno značko niso bili seznanjeni. O starših, ki niso sodelovali pri Malčku Bralčku nas je zanimalo, ali tudi sami berejo knjige. Od tega je eden odgovoril, da knjig ne bere, 4 berejo občasno, 5 pa jih knjige bere pogosto.

Starše, ki so sodelovali pri Malčku Bralčku, smo preusmerili na nadaljnja vprašanja, ki so se nanašala na izvedbo bralne značke. Pri drugem vprašanju nas je zanimalo, ali so starši v vrtcu dobili dovolj informacij o bralni znački. Kar 89 % staršev je odgovorilo pritrdilno.

Zanimalo nas je tudi, ali so starši zadovoljni s sedanjim načinom predstavitve bralne značke v vrtcu, in ali bi si želeli, da poteka predstavitve bralne značke kako drugače (Slika 2). 69 % staršev je želelo, da bi predstavitve potekala tako kot do sedaj, ko bralno značko predstavi vzgojiteljica na roditeljskem sestanku. 34 % staršev je želelo, da bi predstavitve bralne značke

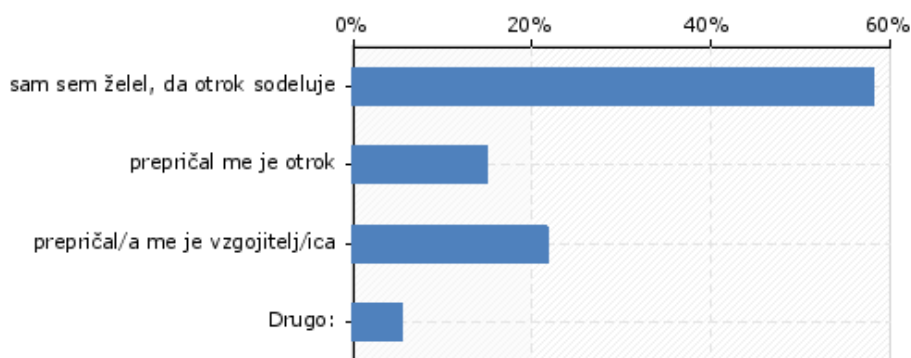
Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

potekala samo na pripravljenih zloženkah, 28 % da bi ga na roditeljskem sestanku predstavila knjižničarka in le 9 % staršev je menilo, da bi bilo bolje, da bi predstavitev potekala v Knjižnici Vojnik.

Slika 2: Način predstavitve bralne značke (n = 74)

Ker smo želeli izvedeti kdo je največkrat pobudnik za sodelovanje v bralni znački, smo starše vprašali, kdo je tisti, ki jih je spodbudil k sodelovanju. Kar 58 % staršev je samih želelo, da otrok sodeluje pri bralni znački, 22 % staršev je prepričala vzgojiteljica, 15 % staršev pa so prepričali otroci (Slika 3).

Slika 3: Pobuda za sodelovanje v bralni znački (n = 74)

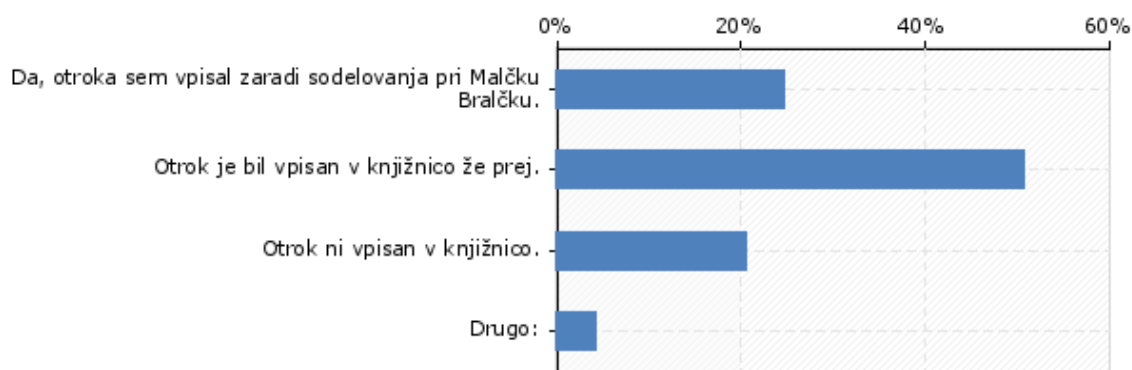
Nadalje nas je zanimalo, ali so starši dobili dovolj informacij o bralni znački tudi ob obisku v knjižnici, saj glede na izkušnje preteklih let, starši v knjižnici največkrat iščejo informacije o gradivu, ki je uvrščeno na priporočilni seznam. 74 % staršev je odgovorilo, da so v knjižnici dobili dovolj informacij, 16 % pa jih je menilo, da v knjižnici niso dobili dovolj informacij. 9 % staršev je podalo odgovor, da dodatnih informacij niso potrebovali ali pa v knjižnico ne zahajajo, saj imajo doma dovolj knjig. Starše, ki so odgovorili, da ne dobijo dovolj informacij,

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

smo nadalje vprašali, katere informacije najbolj pogrešajo. Ta odgovor so morali podati v obliki odgovora na odprto vprašanje. Izkazalo se je, da najbolj pogrešajo informacije o pomenu branja za predšolske otroke, kako le-to vpliva na njihov razvoj in govor.

Želeli smo izvedeti tudi, ali bi morda želeli kaj spremeniti pri sami izvedbi Malčka Bralčka. Kar 95 % staršev ne bi spreminjalo ničesar, 5 % staršev, ki so na vprašanje odgovorili, da si želijo spremembe pa smo prosili, da sami zapišejo kaj bi si želeli, da poteka drugače. Nekateri starši bi želeli krajše pravljice ali pa, da bi za priznanje zadostovalo pripovedovanje ene knjige. Ob tem nas je zanimalo tudi, ali se jim zdita priznanje in gledališka predstava ob koncu šolskega leta primerni nagradi. 99 % staršev je menilo, da je nagrada primerna, 1 % staršev pa je bilo mnenja, da bi bila knjiga boljša nagrada.

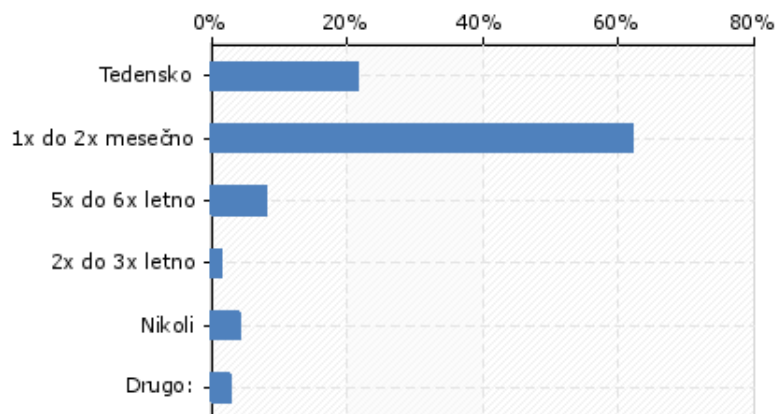
Ker smo želeli izvedeti ali Malček Bralček vpliva tudi na obisk in vpis v knjižnico, smo staršem zastavili vprašanje ali so otroka vpisali v knjižnico zaradi Malčka Bralčka (Slika 4). 25 % staršev je odgovorilo pritrdilno, 51 % jih je odgovorilo, da so bili v knjižnico vpisani že pred tem, 21 % pa jih ni vpisanih v knjižnico. Tu smo staršem ponudili možnost drugega odgovora, kjer so večinoma zapisali, da je v knjižnico vpisana le mati. Pozitivno pa je, da 41 % staršev zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku knjižnico obišče večkrat kot bi jo sicer.

Slika 4: Vpliv sodelovanja v bralni znački na vpis v knjižnico (n = 74)

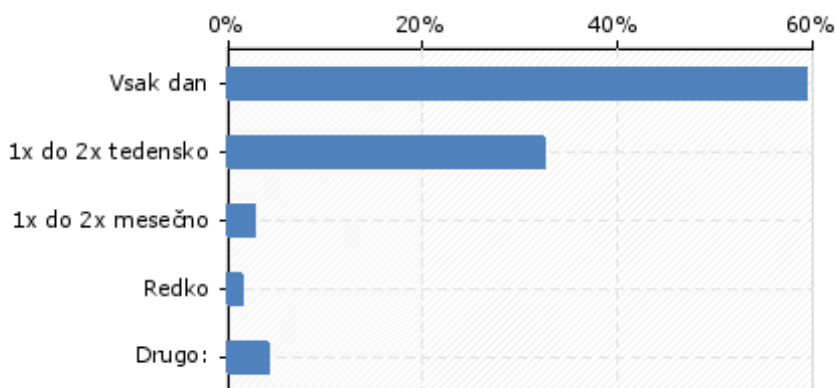
Iz Slike 5 je razvidno, da 22 % staršev tedensko obišče knjižnico, največ, 62 % pa knjižnico obišče enkrat do dvakrat mesečno. 8 % staršev obišče knjižnico petkrat do šestkrat, 1 % dvakrat do trikrat letno in 4 % staršev knjižnice sploh ne obiskujejo. Nekaj staršev je ponudilo odgovor, da otrok obišče knjižnico le z vrtcem.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Slika 5: Pogostost obiska knjižnice (n = 74)

Ne glede na to, da je za osvojitve priznanja za bralno značko potrebno pripovedovati samo tri knjige, nas je zanimalo kako pogosto starši berejo svojim otrokom doma (Slika 6). 59 % staršev je odgovorilo, da berejo vsak dan, 32 % staršev bere enkrat do dvakrat tedensko, 3 % oz. dva starša bereta otrokom enkrat do dvakrat mesečno, 1 % staršev pa le redko bere svojim otrokom. Pod drugo so starši zapisali, da svojim otrokom berejo do petkrat na teden.

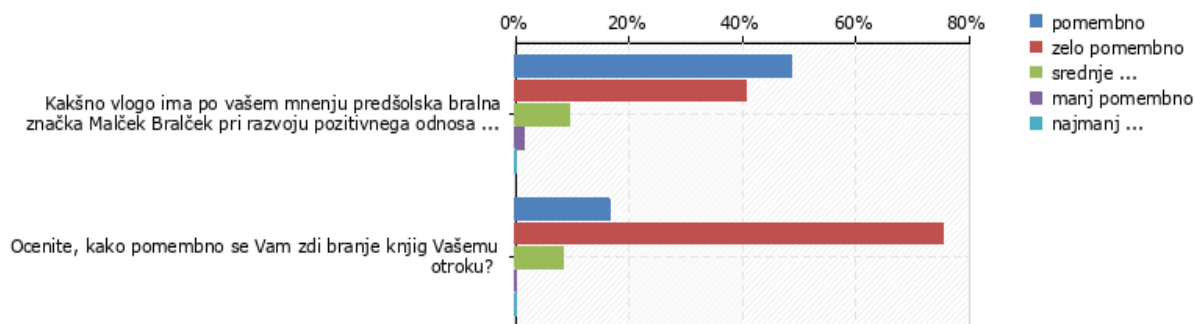
Slika 6: Pogostost branja staršev svojim otrokom (n = 74)

Pomembno tudi, kako so otroci motivirani za poslušanje pravljic. Le 14 % staršev mora svoje otroke spodbujati k poslušanju pravljic, v 84% pa je otrok tisti, ki daje pobudo za poslušanje. Dva starša sta zapisala, da je motivacija odvisna od trenutnega razpoloženja otroka.

Starše smo prosili tudi, da na lestvici od najmanj pomembno do zelo pomembno ocenijo, kakšno vlogo ima po njihovem mnenju predšolska bralna značka Malček Bralček pri razvoju otrokovega pozitivnega odnosa do knjig (Slika 7). 41 % jih je bilo mnenja, da ima le-ta zelo

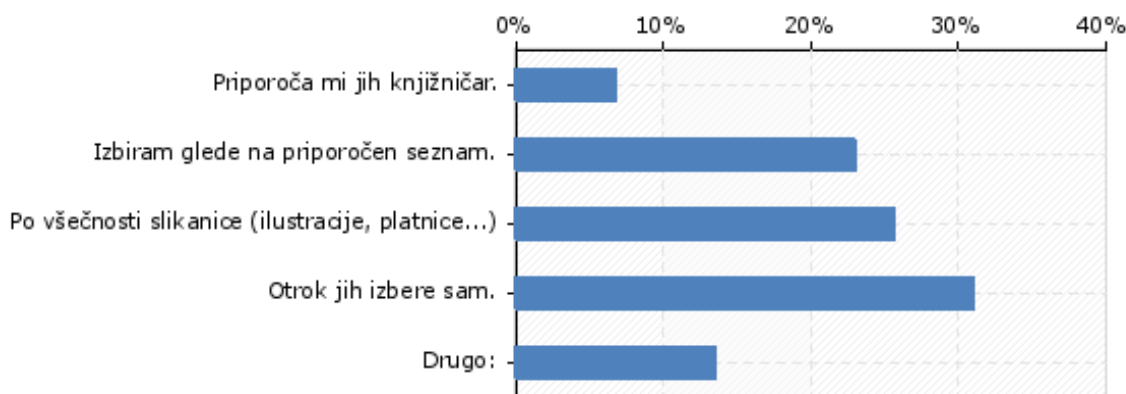
Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

pomembno vlogo, 49 % staršev meni, da je vloga pomembna, 9 % da je srednje pomembna in 1 %, da je ta vloga manj pomembna. Starši so po enaki lestvici ocenili tudi, kako pomembno se jim zdi branje svojim otrokom. 75 % staršev je menilo, da je zelo pomembno, 16 % jih je ocenilo branje kot pomembno in 8 % kot srednje pomembno.

Slika 7: Ocenjevalna lestvica o pomembnosti Malčka Bralčka in branju svojim otrokom (n = 74)

Glede na to, da je pomembno, kakšno knjigo bodo starši pripovedovali oz. brali otrokom, nas je zanimalo na kakšen način si knjige izberejo (Slika 8). 31 % staršev prepusti izbiro knjige otroku, 26 % jih knjige izbira po všečnosti (zunanost, ilustracije idr.), 23 % knjige izbira glede na priporočilni seznam in v 7 % jih priporoča knjižničar. Starši so lahko odgovor podali tudi sami, kjer so zapisali, da knjige izbirajo po priporočilu drugih in glede na to, kar sami želijo, da otrok pozna, saj se pravljič spominjajo iz otroštva idr.

Slika 8: Kriterij za izbor knjig (n = 74)

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Na koncu nas je zanimalo tudi, ali starši tudi sami berejo knjige, saj je zelo pomembno kakšen zgled dajejo otroku. 50 % staršev je odgovorilo, da knjige berejo le občasno, 43 % staršev knjige bere pogosto in 7 % staršev knjig ne bere.

5.3.2 Anketa za vzgojitelje

Namen anketiranja vzgojiteljev je bil, da smo pridobili njihovo mnenje o izvedbi Malčka Bralčka ter o sodelovanju med knjižnico in vrtcem. Zanimalo nas je, česa si želijo ali kaj pogrešajo in kako predšolsko bralno značko izvajajo v vrtcu.

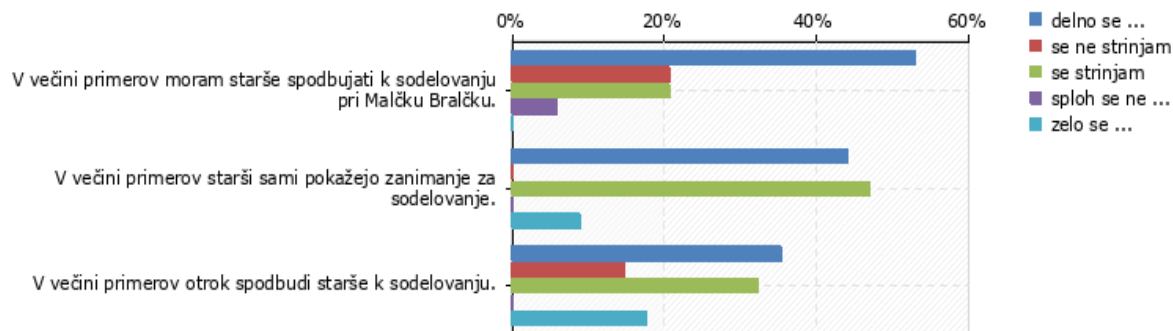
Najprej nas je zanimalo ali dobijo dovolj informacij o bralni znački s strani zaposlenih v Knjižnici Vojnik. Vsi vzgojitelji so na to vprašanje odgovorili pritrdilno (100 %). Vprašali smo jih, kako poteka predstavitev Malčka Bralčka v njihovem oddelku. 88 % vzgojiteljev Malčka Bralčka staršem predstavi na roditeljskem sestanku, 9 % oz. 3 vzgojitelji pa Malčka Bralčka posebej ne predstavljajo. En odgovor je bil neveljaven.

Vzgojitelje smo vprašali ali bi želeli, da bi predstavitev potekala kako drugače. 85 % vzgojiteljev je želelo, da bi vse potekalo kot do sedaj, 15 % oz. 5 vzgojiteljev pa si je želelo spremembe. Le-te smo vprašali na kakšen način bi si želeli, da poteka predstavitev. Odgovorili so, da bi lahko bila bralna značka predstavljena na pripravljenih zloženkah, ali pa naj bi bila predstavitev organizirana v Knjižnici Vojnik.

Vzgojitelje smo prosili, naj z ocenami od sploh se ne strinjam do zelo se strinjam, podajo svoje mnenje o danih trditvah (Slika 9). Zanimalo nas je namreč, ali morajo starše spodbujati k sodelovanju pri bralni znački. 53 % vzgojiteljev se je s trditvijo delno strinjalo, 21 % se jih s trditvijo ni strinjalo, 21 % pa se jih je s trditvijo strinjalo. 6 % oz. 2 vzgojitelja se s trditvijo sploh nista strinjala, kar pomeni, da le manjši delež staršev ne potrebuje dodatne spodbude za sodelovanje v bralni znački.

V 47 % so se vzgojitelji strinjali, da starši sami pokažejo zanimanje za bralno značko, v 44 % pa so se le delno strinjali s to trditvijo. 9 % oz. 3 vzgojitelji so se s trditvijo zelo strinjali (Slika 9). S trditvijo, da je otrok tisti, ki spodbudi starše k sodelovanju, se je delno strinjalo 35 % vzgojiteljev, 32 % se jih je s trditvijo strinjalo, 18 % se jih je zelo strinjalo in 15 % se jih s trditvijo ni strinjalo (Slika 9).

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

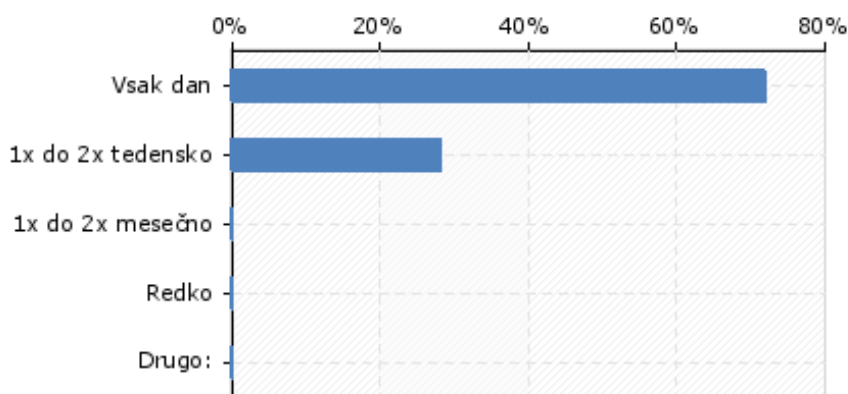

Slika 9: Strinjanje oz. nestrinjanje vzgojiteljev z danimi trditvami (n = 34)

Vzgojitelje smo vprašali tudi, ali bi kaj spremenili pri sami izvedbi Malčka Bralčka. 88 % vzgojiteljev ne bi spreminjalo ničesar, 12 % pa si jih je želelo sprememb. Le-te smo prosili, da so podali odgovor, kaj bi želeli spremeniti. Kot možne spremembe so mdr. navedli knjižno nagrado za otroke, ki so vsa leta vključeni in uspešni pri Malčku Bralčku.

Vzgojiteljem smo postavili enako vprašanje kot staršem, in sicer ali se jim zdijo priznanje in gledališka predstava primerni nagradi ob koncu šolskega leta. 97 % vzgojiteljem se je nagrada zdela primerna, nekaj pa jih je predlagalo, da bi bila knjiga primernejša nagrada.

Zanimalo nas je, kolikokrat v vrtcu berejo knjige otrokom. 72 % vzgojiteljev je odgovorilo, da berejo vsak dan, 28 % pa enkrat do dvakrat tedensko.

Slika 10: Pogostost branja pravljic v vrtcu

Ker nas je zanimala motivacija otrok za poslušanje pravljic, smo vzgojitelje vprašali kako se otroci odzivajo na branje oz. pripovedovanje pravljic. 88 % vzgojiteljev meni, da otroci z

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

zanimanjem poslušajo pravljice, in samo v 13 % jih morajo vzgojitelji dobro motivirati za poslušanje.

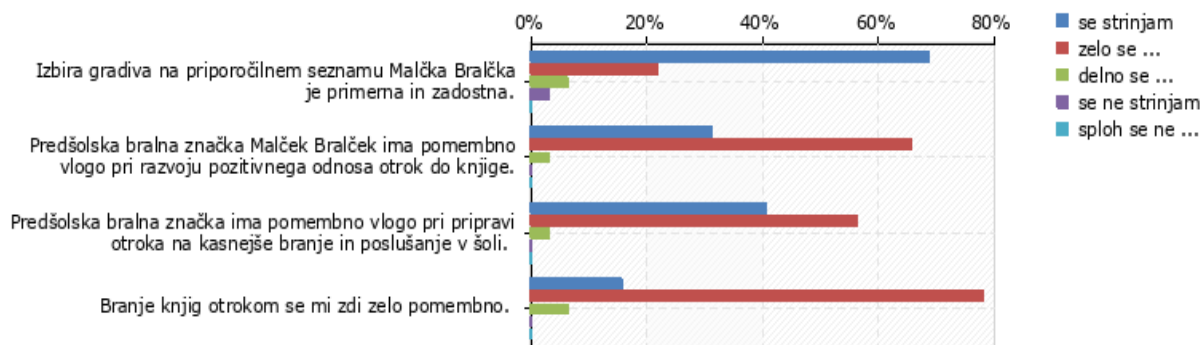
75 % vzgojiteljev je odgovorilo, da predstavitev knjige v njihovem oddelku poteka tako, da otrok knjigo predstavi pred vsemi, 25 % pa jih je odgovorilo s ponujenim odgovorom drugo, kjer so zapisali, da se pri predstavitvi večinoma prilagajajo željam otrok. Če otrok knjige ne želi predstaviti pred vsemi, jo lahko pripoveduje tudi individualno. 78 % vzgojiteljev je odgovorilo, da postavijo seznam otrok, ki sodelujejo pri bralni znački, na vidno mesto v igralnico, 19 % vzgojiteljev seznama nima na vidnem mestu, en vzgojitelj pa otrokom za predstavljeno knjigo podeli štampiljko, vendar ni zapisal v kakšni obliki.

Zanimalo nas je, ali vzgojitelji v večini primerov opazijo napredek pri otrocih med pripovedovanjem prve in zadnje knjige. Kar 94 % vzgojiteljev je odgovorilo pritrdilno, 6 % oz. 2 vzgojitelja pa v večini primerov napredka nista opazila.

Vzgojitelje smo prosili, da podajo svoje strinjanje oz. nestrinjanje s postavljenimi trditvami s pomočjo ocenjevalne lestvice (sploh se ne strinjam do zelo se strinjam) (Slika 11). Zanimalo nas je ali menijo, da je izbira gradiva na priporočilnem seznamu Malčka Bralčka primerna in zadostna. 69 % vzgojiteljev se je s trditvijo strinjalo, 22 % se jih je zelo strinjalo, 6 % oz. 2 vzgojitelja sta se delno strinjala, 1 vzgojitelj se s trditvijo ni strinjal (3 %).

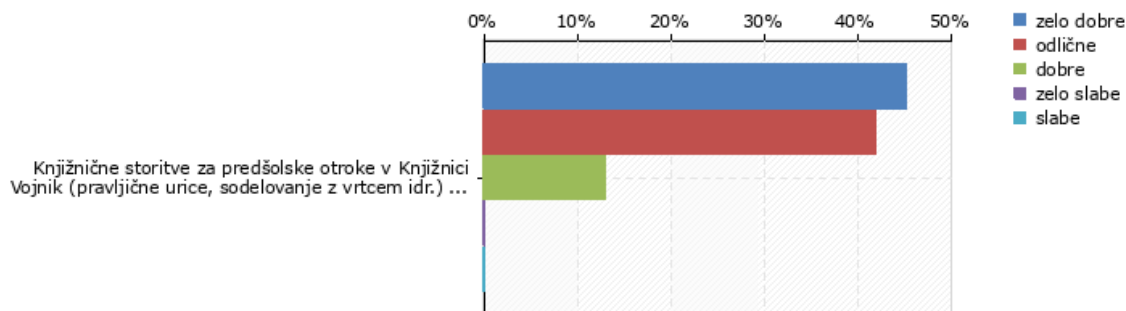
S tem, da ima predšolska bralna značka pomembno vlogo pri pripravi otroka na kasnejše branje in poslušanje v šoli, se je zelo strinjalo 56 % vzgojiteljev, 41 % se jih je strinjalo in 1 vzgojitelj se je le delno strinjal (3 %). Da je branje knjig otrokom zelo pomembno se je zelo strinjalo 78 % vzgojiteljev, 16 % se jih s trditvijo ni strinjalo in 6 % se jih je le delno strinjalo (Slika 11). S trditvijo, da ima predšolska bralna značka Malček Bralček pomembno vlogo pri razvoju pozitivnega odnosa otrok do knjige, se je 66 % vzgojiteljev zelo strinjalo, 31 % se jih je s trditvijo strinjalo in 3 % oz. 1 vzgojitelj se je delno strinjal (Slika 11).

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Slika 11: Strinjanje oz. nestrinjanje vzgojiteljev z danimi trditvami (n = 34)

Za konec smo vzgojitelje prosili, da so ocenili knjižnične storitve za otroke v Knjižnici Vojnik na ocenjevalni lestvici od ocene zelo slabo do ocene odlično (Slika 12). 42 % vzgojiteljev je ocenilo naše storitve z odlično oceno, 45 % z zelo dobro oceno in 13 % z oceno dobro. Prosili smo jih, da izpostavijo storitve, ki se jim zdijo dobre in tiste, za katere menijo, da so potrebne izboljšav. Odgovore smo dobili samo za knjižnične storitve s katerimi so vzgojitelji še posebej zadovoljni. Pohvalili so izvedbe pravljicnih uric, pomoč pri izbiri gradiva, prijazno in profesionalno osebje ipd.

Slika 12: Ocena vzgojiteljev o knjižničnih storitvah za otroke v Knjižnici Vojnik (n = 34)

Pri analizi smo pogledali tudi, ali obstaja povezanost med pogostostjo branja otrokom in najvišjo doseženo stopnjo izobrazbe staršev. Rezultati so predstavljeni v Preglednici 1. Ugotovili smo, da obstaja šibka pozitivna povezanost med starši, ki imajo zaključeno 7. stopnjo izobrazbe ali več, in pogostostjo branja knjig svojim otrokom. To pomeni, da starši, ki imajo višjo izobrazbo, svojim otrokom večinoma berejo vsak dan. To jih počne višji odstotek glede na starše z nižjo doseženo izobrazbo (tudi nekateri starši z nižjo izobrazbo kot je 7. stopnja, otrokom berejo vsak dan, a ne v tolikšni meri). Starši z zaključeno srednjo šolo so skoraj enakomerno razdeljeni med vsakodnevnim branjem in branjem enkrat do dvakrat tedensko.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Preglednica 1: Pogostost branja otrokom glede na izobrazbo staršev*

Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba?	Kolikokrat otroku berete knjige?				
	Vsak dan	1 x do 2 x tedensko	1 x do 2 x mesečno	Redko	Drugo
Zaključena osnovna šola	0	0	0	0	0
Zaključena srednja šola	7	6	0	0	1
Zaključena 6. stopnja	10	6	2	0	0
Zaključena 7. stopnja ali več	27	11	0	1	2
Drugo	0	1	0	0	0

*obarvana celica kaže odstopanja pri vrednosti rezultatov

Ugotovili smo tudi, da obstaja značilna pozitivna povezanost med tem, kako pomembno se staršem zdi branje knjig svojim otrokom, in kolikokrat otrokom berejo knjige (Preglednica 2). Večina staršev, ki so ocenili, da se jim zdi branje svojim otrokom zelo pomembno, bere svojim otrokom vsak dan.

Preglednica 2: Povezava med ocenjeno pomembnostjo branja svojim otrokom in pogostostjo branja otrokom*

Kako pomembno se vam zdi branje knjig vašemu otroku?	Kolikokrat otroku berete knjige?				
	Vsak dan	1 x do 2 x tedensko	1 x do 2 x mesečno	Redko	Drugo
najmanj pomembno	0	0	0	0	0
manj pomembno	0	0	0	0	0
srednje pomembno	3	1	1	1	0
pomembno	3	8	1	0	0
zelo pomembno	38	14	0	0	3

*obarvana celica kaže odstopanja pri vrednosti rezultatov

6 RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI

Prvo hipotezo, kjer smo predvidevali, da so starši predšolskih otrok drugega starostnega obdobja v občini Vojnik dobro seznanjeni z Malčkom Bralčkom, lahko potrdimo, saj je večina (88 %) vseh anketiranih staršev s predšolsko bralno značko seznanjenih. Od tega je 89 % staršev, katerih otroci so sodelovali pri Malčku Bralčku, odgovorilo, da so bili z bralno značko

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

v vrtcu dobro seznanjeni. Tudi vzgojitelji so s 100 % odgovorili, da so o bralni znački s strani Knjižnice Vojnik dobili dovolj informacij.

Na podlagi prvega anketnega vprašanja nas je pri starših, ki so odgovorili, da njihovi otroci pri bralni znački niso sodelovali zanimalo, kakšni so bili njihovi razlogi za nesodelovanje. Večina staršev je odgovorila, da z bralno značko niso bili seznanjeni oz. o njej niso dobili dovolj informacij. Morda je razlog v tem, da je 9 % anketiranih vzgojiteljev odgovorilo, da Malčka Bralčka posebej ne predstavlja. Zanimalo nas je tudi ali starši, ki niso sodelovali v bralni znački, sami berejo, saj s tem dajejo velik zgled svojim otrokom. Predvidevali smo, da v kolikor ne berejo, morda nimajo motivacije za vključitev otrok v bralno značko. Starši so odgovarjali, da sami berejo pogosto oz. občasno, zato lahko sklepamo, da je glavni razlog za nesodelovanje neprepoznavanje bralne značke Malček Bralček. Smiselno se nam zdi, da bi knjižnica morala v prihodnje poskrbeti za večjo promocijo predšolske bralne značke.

Zaradi evalvacije izvedbe Malčka Bralčka nas je zanimalo, ali si starši morda želijo kakšen drug način predstavitve bralne značke. Rezultati ankete so pokazali, da si več kot polovica staršev ne želi sprememb oz. so z dosedanjim načinom predstavitve bralne značke v vrtcu zadovoljni. Kar 88 % anketiranih vzgojiteljev namreč Malčka Bralčka staršem predstavi na roditeljskem sestanku. Z enakim načinom predstavitve bi v prihodnje nadaljevalo 85 % anketiranih vzgojiteljev. Nekaj staršev si je želelo tudi, da bi predstavitev bralne značke potekala na pripravljenih zloženkah, s čimer se strinja tudi 15 % vzgojiteljev. Seznam knjig z nekaj uvodnimi stavki o bralni znački dobi sicer vsak otrok v vrtcu, zato bi bilo morda dobro razmisliti o pripravi posebnih zloženek, ki bi starše obveščala in jim pojasnila zakaj je dobro, da svojim otrokom berejo.

Pri pregledu literature smo našli podatek, da so največkrat starši tisti, ki potrebujejo več spodbude za sodelovanje v bralni znački kot njihovi otroci (Glinšek, 1998, str. 16). Staršem smo zastavili vprašanje, kdo je bil tisti, ki je želel sodelovati pri Malčku Bralčku. Presenetil nas je odgovor, da je nekaj več kot polovica anketiranih staršev (Slika 3) samih dalo pobudo za sodelovanje, otroci pa so dali pobudo le v manjšem odstotku (15 %). Velik vpliv imajo vzgojitelji, saj je način predstavitve, s katerim starše in njihove otroke navdušijo nad sodelovanjem in branjem, pomemben. Tudi vzgojitelje smo vprašali o njihovih izkušnjah. Manj kot četrtina vzgojiteljev se s trditvijo, da morajo starše spodbujati k sodelovanju, ni strinjala

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

(Slika 9). Vzgojitelji so ocenili, da le 6 % staršev ne potrebuje spodbude za sodelovanje. Bili so mnenja, da je v večini primerov otrok tisti, ki starše spodbudi k sodelovanju.

Ker starše in njihove otroke v pripravljenih zloženkah s priporočilnim seznamom knjig povabimo naj obiščejo Knjižnico Vojnik, nas je zanimalo, ali starši pri nas dobijo dovolj informacij o bralni znački. Večina staršev je odgovorila pritrdilno, tiste, ki so odgovorili, da ne dobijo dovolj informacij, pa smo nadalje vprašali, katere informacije najbolj pogrešajo. Ugotovili smo, da starši najbolj pogrešajo informacije o pomenu branja za predšolske otroke, kako le-to vpliva na njihov razvoj in govor. Informacija, ki smo jo pridobili je zelo koristna za naše nadaljnje delo in nadgradnjo Malčka Bralčka. Smiselno bi bilo, da bi omenjene informacije starši našli na zloženki, ki bi jo lahko v Knjižnici Vojnik naredili za predstavitev bralne značke Malček Bralček.

Z odgovori na vprašanje, ali bi kaj spreminjali pri izvedbi Malčka Bralčka, smo dobili potrditev, da je potek izvedbe bralne značke dobro zastavljen. 95 % staršev ne bi ničesar spreminjalo in kar 99 % staršev in 97 % vzgojiteljev meni, da je nagrada, ki jo otroci prejmejo ob koncu šolskega leta primerna. Otroke, ki so sodelovali pri Malčku Bralčku, nagradimo z otroško gledališko predstavo, prejmejo pa tudi priznanja za sodelovanje.

Drugo hipotezo, da zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku starši z otroki večkrat obiščejo knjižnico, kot bi jo sicer in zaradi sodelovanja pri bralni znački otroke tudi včlanijo v knjižnico, lahko potrdimo. Sicer drži, da je bilo več kot polovica otrok v knjižnico včlanjenih še preden so sodelovali v bralni znački. Vendar je kar četrtina anketiranih staršev otroke v knjižnico včlanila prav zaradi sodelovanja v Malčku Bralčku, kar se nam ne zdi zanemarljiva številka. Kar 41 % anketiranih staršev je odgovorilo, da knjižnico zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku obišče večkrat, kot bi jo sicer.

Večina staršev z otroki obišče knjižnico približno enkrat do dvakrat mesečno. Predvidevamo lahko, da je to pogojeno z izposojevalnimi roki za slikanice, saj je čas izposoje le-teh dva tedna. Nekaj staršev knjižnice sploh ne obišče, saj menijo, da imajo doma dovolj knjig ali pa otrok obišče knjižnico izključno le z vrtcem. Zaključimo lahko, da obstaja upravičena domneva, da je zaradi Malčka Bralčka v knjižnico Vojnik včlanjenih več predšolskih otrok, kot bi jih bilo sicer, prav tako pa ti knjižnico obiščejo pogosteje, kot bi jo brez sodelovanja pri bralni znački.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Tretjo hipotezo, kjer smo predvidevali, da starši in vzgojitelji otrokom berejo vsaj dvakrat tedensko, otroci pa so motivirani za poslušanje pravljic, lahko potrdimo, saj je več kot polovica staršev odgovorila, da otrokom berejo vsak dan. Iz tega sklepamo, da se starši v večini zavedajo, da je branje otrokom pomembno. Pomembno je tudi, s kakšnim zanimanjem otroci pravljice poslušajo. V 84 % je otrok tisti, ki daje pobudo za branje pravljic, kar kaže na njihovo močno željo po tem, da jim starši berejo ali pripovedujejo pravljice. Tudi v vrtcih veliko pozornosti posvečajo branju, saj je kar 72 % vzgojiteljev odgovorilo, da otrokom berejo vsak dan in v večini primerov otroci z zanimanjem poslušajo pravljice in ne potrebujejo dodatne spodbude. Ker so v eni izmed raziskav, ki je predstavljena v teoretičnem delu naloge (Marjanovič Umek idr., 2005) ugotovili, da so bolj izobražene mame pogosteje brale svojim otrokom, je tudi nas zanimalo, ali obstaja povezava med najvišjo doseženo izobrazbo staršev in med tem kolikokrat starši otroku berejo knjige. Ugotovili smo, da obstaja šibka pozitivna povezanost med starši, ki imajo zaključeno 7. stopnjo izobrazbe ali več, in pogostostjo branja knjig svojim otrokom. Tudi naši rezultati kažejo, da starši z višjo izobrazbo, svojim otrokom berejo večkrat kot starši, ki imajo nižjo stopnjo izobrazbe. Do podobnih ugotovitev je prišla tudi avtorica Mihelič (2016) v svoji magistrski nalogi, ki je proučevala vpliv družinskega branja na bralno pismenost otrok. Ugotovila je, da so starši z višjo stopnjo izobrazbe bolj motivirani za družinsko branje pravljic ter se bolj zavedajo pomena in vpliva branja pravljic na bralno pismenost otrok.

Želeli smo pridobiti tudi mnenje staršev in vzgojiteljev o tem, kakšno vlogo ima predšolska bralna značka Malček Bralček pri razvoju pozitivnega odnosa otrok do knjig. Večina staršev in vzgojiteljev je ocenila, da ima Malček Bralček zelo pomembno ali pomembno vlogo pri tem, da otroci vzljubijo knjige. Četrto hipotezo, kjer smo predvidevali, da se vzgojitelji in starši zavedajo pomembnosti branja otrokom, lahko potrdimo, saj je bilo kar 75 % staršev in 78 % vzgojiteljev mnenja, da je branje otrokom zelo pomembno, kar sovpada s tem, da je bila večina staršev pobudnikov za sodelovanje pri predšolski bralni znački. Presenetilo nas je, da se 16 % vzgojiteljev s trditvijo, da je branje otrokom zelo pomembno, ni strinjalo. Ugotovili smo tudi, da obstaja značilna pozitivna povezanost med tem kako pomembno se staršem zdi branje knjig svojim otrokom in kolikokrat otrokom berejo knjige. Rezultati so pokazali, da veliko staršev, ki so ocenili, da se jim zdi branje otrokom zelo pomembno, le-tim berejo vsak dan. Podobno raziskavo je v svoji diplomski nalogi opravila tudi avtorica Praprotnik (2018), ki je preučevala stališča vzgojiteljev in staršev predšolskih otrok o bralni znački v vrtcu. Anketirala je 100 vzgojiteljev in 100 staršev po celi Sloveniji in ugotovila, da je večina anketiranih vzgojiteljev mnenja, da predšolska bralna značka pomembno vpliva na otrokov razvoj na vseh področjih.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Večina anketiranih staršev je menila, da ima branje knjig za otroka velik pomen v njegovem razvoju in da je pomembno, da svojim otrokom berejo in si za branje vzamejo čas.

Zelo pomembno je, da otrok pripoveduje o knjigi, ki mu je všeč, zato smo starše vprašali, na kakšen način izbirajo knjige oz. jih izbira otrok. Manj kot polovica staršev (31 %) prepusti izbiro knjige otroku, večinoma pa jo izberejo glede na izgled (npr. ilustracije) ali pa glede na priporočilni seznam. Ko pridejo starši v Knjižnico Vojnik, s tem nimajo težav, saj so knjige s priporočilnega seznama dobro označene in zlahka izberejo tiste, ki se jim zdijo primerne za njihovega otroka. Velikokrat staršem vseeno svetujemo, naj otroka pripeljejo v knjižnico in skupaj izberejo knjigo, ki mu bo všeč. Velika večina vzgojiteljev se strinja oz. se zelo strinja z dejstvom, da je izbira gradiva na priporočilnem seznamu, ki ga pripravimo v knjižnici primerna in zadostna. To za knjižnico pomeni potrditev, da na seznam uvrščamo primerne knjige.

Pomemben je tudi zgled, ki ga starši dajejo svojim otrokom. V literaturi smo zasledili podatek o tem, da če otrok vidi starše, da berejo, bo tudi sam večkrat posegel po knjigi (Medved, 1998). Le 7 % anketiranih staršev knjig ne bere, polovica anketiranih staršev pa knjige bere občasno. Čeprav nekateri starši ne berejo, je pomembno, da se zavedajo pomena branja svojim otrokom, kar so dokazali z odgovori na zastavljena anketna vprašanja.

Kot smo navedli v teoretičnem delu naloge, je priporočljivo, da imajo vzgojitelji v igralnici seznam otrok na vidnem mestu. Le-ta naj bi otroke motiviral pri tem, da pripovedujejo in sodelujejo kot cela skupina v vrtcu (Glinšek, 1998). Vzgojitelje smo vprašali, kako je to urejeno v njihovih igralnicah. Le slaba četrtnina vzgojiteljev seznama nima na vidnem mestu, eden od vzgojiteljev pa daje dodatno spodbudo v obliki šampiljke, vendar ni navedel na kakšen način šampiljko uporabi. V večini primerov so vzgojitelji odgovorili, da predstavitev knjige v vrtcu poteka tako, da otrok knjigo predstavi pred vsemi, s čimer krepi svojo samozavest. To potrjuje tudi podatek, da so vzgojitelji v kar 94 % opazili napredek v pripovedovanju med prvo in zadnjo knjigo. Tudi avtorica Praprotnik (2018) je v svoji raziskavi ugotovila, da več kot polovica anketiranih vzgojiteljev meni, da je pri otroku, ki opravlja predšolsko bralno značko, opaziti napredek v pripovedovanju.

Peto hipotezo, kjer smo predpostavili, da so vzgojitelji zadovoljni z izvedbo Malčka Bralčka in s sodelovanjem s Knjižnico Vojnik, lahko potrdimo, saj so vzgojitelji z veliko večino (88 %) odgovorili, da pri izvedbi Malčka Bralčka ne bi ničesar spreminjali. Nekaj vzgojiteljev je

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

podalo predloge o spremembah, ki bodo dobro izhodišče za pogovore o izboljšavah. Večina vzgojiteljev je ocenila storitve kot odlične (42 %) in zelo dobre (45 %), izpostavili pa so dobro sodelovanje, pomoč pri izbiri gradiva, profesionalen odnos zaposlenih idr. Potrdili smo domnevo, da z vrtci v občini Vojnik dobro sodelujemo in si želimo takšnega odnosa še naprej.

6.1 ZAKLJUČEK

Glede na dobljene rezultate, lahko zaključimo, da je predšolska bralna značka Malček Bralček med starši in vzgojitelji zelo dobro sprejeta. Starši, katerih otroci so sodelovali pri Malčku Bralčku, se tudi zavedajo pomena predbralne pismenosti in pozitivnega vpliva branja na njihove otroke. Rezultati naše raziskave so pokazali, da se je pomembno nadalje vprašati, kako doseči tiste starše, ki v knjižnico ne zahajajo in svojim otrokom ne berejo oz. se ne zavedajo pomembnosti branja. Ena izmed možnosti je ta, da bi v Knjižnici Vojnik izdelali zloženke, na katerih bi starši lahko našli pojasnila zakaj je branje otrokom pomembno in kako to vpliva na njihov razvoj. Zloženke bi lahko razdelili v vrtcu vsem otrokom oz. staršem otrok drugega starostnega obdobja. Druga možnost je, da na spletni strani knjižnice predbralni pismenosti namenimo posebno obravnavo, v knjižnici pa za starše organiziramo predavanje o pomembnosti branja otrokom. Pri izvedbi predavanja bi se lahko povezali z vrtci v občini Vojnik in na ta način dosegli večje število staršev.

Knjižnica Vojnik ima z izvedbo Malčka Bralčka in ostalimi dogodki v knjižnici, kot so pravljичne urice za otroke, gledališke in lutkovne predstave, obisk knjižničarke v vrtcu idr., pomembno vlogo pri spodbujanju predbralne pismenosti otrok. Pomembno je, da knjižnica sodeluje z ustanovami v lokalnem okolju, kot sta vrtec in šola, in pripomore k temu, da otroci razvijajo pozitiven odnos do branja in znanja skozi vse življenje. Veliko staršev in otrok knjižnico obišče prav zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku, nekaj pa se jih zaradi sodelovanja v knjižnico tudi včlani. Trudimo se, da z vrtci v občini Vojnik dobro sodelujemo, pokazatelj tega pa je, da so vzgojitelji zadovoljni z našim delom in našimi storitvami za otroke, kar nam daje dobro spodbudo za vsa prihodnja sodelovanja.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

7 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA

- Ambrožič, M. (2005). Anketna metoda. V Šauperl, A. (ur.), *Raziskovalne metode v bibliotekarstvu, informacijski znanosti in knjigarstvu* (str. 23–52). Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.
- Bucik, N. (2009). Razvijanje otrokove motivacije za branje v domačem okolju. V L. Knaflič in N. Bucik (ur.), *Branje za znanje in branje za zabavo: priročnik za spodbujanje družinske pismenosti* (str. 17–26). Ljubljana: Andragoški center Slovenije.
- Glinšek, M. (1998). Predšolska bralna značka. V T. Jamnik (ur.), *Predšolska bralna značka* (str. 9–28). Ljubljana: Zveza prijateljev mladine Slovenije.
- Grginič, M. (2006). *Družinska pismenost*. Domžale: Izolit.
- Isakovič, N. (1998). Predšolska bralna značka: kaprica ali potreba. V T. Jamnik (ur.), *Predšolska bralna značka* (str.29–30). Ljubljana: Zveza prijateljev mladine Slovenije.
- Ivšek, M. (2011). Položaj Slovenije v študiji Eurydice. V F. Nolimal (ur.), *Bralna pismenost v Sloveniji in Evropi: zbornik konference* (str. 49–57). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Jamnik, T. (1994). *Knjižna vzgoja otrok od predbralnega obdobja do 9. leta starosti*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport.
- Jamnik, T. (1998). Predšolska bralna značka spodbuja starše, da berejo svojim predšolskim otrokom. V T. Jamnik (ur.), *Predšolska bralna značka* (str. 6–8). Ljubljana: Zveza prijateljev mladine Slovenije.
- Marjanovič Umek, L. in Zupančič, M. (2003). Vloga branja in pripovedovanja v otrokovem razvoju. V M. Blatnik Mohar (ur.), *Beremo skupaj: priročnik za spodbujanje branja* (str. 22–34). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Marjanovič Umek, L., Fekonja Peklaj, U. in Pečjak S. (2011). *Govor in branje otrok: ocenjevanje in spodbujanje*. Ljubljana: Center za psihodiagnostična sredstva.
- Marjanovič Umek, L., Podlesek, A. in Fekonja, U. (2005). Assessing home literacy environment: Relations to the child's language comprehension and expression. *European Journal of Psychological Assessment*, 21(4), 271–281.
- Medved, K. (1998). Knjižna in knjižnična vzgoja staršev predšolskih otrok. V T. Jamnik (ur.), *Predšolska bralna značka* (str. 48–57). Ljubljana: Zveza prijateljev mladine Slovenije.
- Mihelič, T. (2016). *Vpliv družinskega branja pravljic na bralno pismenost otrok* (Magistrsko delo). Pedagoška fakulteta, Ljubljana.

- Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit
- Mol, S. E. in Bus, A. G. (2011). To read or not to read: a meta-analysis of print exposure from infancy to early adulthood. *Psychological Bulletin*, 137(2), 267–296. doi: 10.1037/a0021890
- Občina Vojnik. (b. d.). Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 19. 9. 2019 s spletne strani: <https://www.stat.si/obcine/sl/2016/Municip/Index/198>
- Osrednja knjižnica Celje. (2015). *Strateški načrt Osrednje knjižnice Celje za obdobje 2015–2020*. Celje: Osrednja knjižnica Celje.
- Osrednja knjižnica Celje. (2018). *Programski in finančni načrt za leto 2019*. Celje: Osrednja knjižnica Celje.
- Osrednja knjižnica Celje. (2019). *Programsko in finančno poročilo za leto 2018*. Celje: Osrednja knjižnica Celje.
- Pečjak, S. in Potočnik, N. (2011). Razvoj zgodnje pismenosti ter individualizacija in diferenciacija dela v prvem razredu osnovne šole. V F. Nolimal (ur.), *Bralna pismenost v Sloveniji in Evropi: zbornik konference* (str. 61–80). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Podobnik-Kožič, J. (2011). Pravljično besedotvorje. V F. Nolimal (ur.), *Bralna pismenost v Sloveniji in Evropi: zbornik konference* (str. 84). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Praprotnik, K. (2018). *Stališča vzgojiteljev in staršev do bralne značke v vrtcu* (Diplomsko delo). Pedagoška fakulteta, Ljubljana.
- Predšolska bralna značka: konkretno in na kratko*. (b. d.). Ljubljana: Društvo Bralna značka Slovenije. Pridobljeno 1. 6. 2019 s spletne strani: <https://www.bralnaznacka.si/assets/Uploads/PREDSOLSKA-BRALNA-ZNACKA-KONKRETNO-IN-NA-KRATKO.pdf>
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice: (za obdobje 2018 – 2028)*. (2018). Ljubljana: Nacionalni svet za knjižnično dejavnost.
- Vilar, P. (2017). *Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo*. Ljubljana: ZBDS.
- Zlata hruška*. (2019). Ljubljana: Mestna knjižnica Ljubljana. Pridobljeno 23. 10. 2019 s spletne strani: <https://www.mklj.si/zlata-hruska>

PRILOGE

Priloga 1: Anketa za starše

Q1 – Ali ste v šolskem letu 2018/2019 sodelovali v predšolski bralni znački Malček Bralček?

- Da
- Ne

IF (1) Q1 = [2]

Q2 – Zakaj niste sodelovali v predšolski bralni znački Malček Bralček?

- Nisem dobil dovolj informacij.
- Malček Bralček me ni dovolj pritegnil.
- Pomanjkanje časa.
- Nisem seznanjen s predšolsko bralno značko Malček Bralček
- Drugo:

IF (2) Q1 = [2]

Q3 – Ali tudi sami berete knjige?

- Knjig ne berem.
- Knjige berem samo občasno.
- Knjige berem pogosto.

IF (3) Q1 = [1]

Q4 – Ali menite, da ste v vrtcu dobili dovolj informacij o predšolski bralni znački Malček Bralček?

- Da
- Ne

IF (4) Q1 = [1]

Q5 – Na kakšen način bi si želeli, da poteka predstavitev predšolske bralne značke Malček Bralček?

Možnih je več odgovorov

- Predstavi naj ga knjižničarka na roditeljskem sestanku.

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

- Predstavi naj ga vzgojiteljica na roditeljskem sestanku.
- Predstavitev naj bo organizirana v knjižnici Vojnik.
- Predstavitev bralne značke na pripravljenih zloženkah.
- Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

Q6 – Kdo vas je spodbudil k sodelovanju v predšolski bralni znački Malček Bralček?

- sam sem želel, da otrok sodeluje
- prepričal me je otrok
- prepričal/a me je vzgojitelj/ica
- Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

IF (6) Q1 = [1]

Q7 – Ali ste v knjižnici dobili dovolj informacij o predšolski bralni znački?

- Da
- Ne
- Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

IF (7) Q7 = [2]

Q8 – Katere informacije najbolj pogrešate?

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q9 – Ali bi kaj spremenili pri izvedbi Malčka Bralčka?

- Da
- Ne

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

IF (9) Q9 = [1]

Q10 – Kaj bi želeli spremeniti?

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer
bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

**Q11 – Ali menite, da sta gledališka predstava in priznanje ob zaključku Malčka Bralčka
primerni nagradi za otroka?**

- Nagrada se mi zdi primerna.
- Nagrada se mi ne zdi primerna.

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

IF (10) Q11 = [2]

**Q12 – Kakšna nagrada bi se vam zdela bolj primerna za otroka, ki osvoji Malčka
Bralčka?**

- Materialne potrebščine (npr. svinčniki, beležka, zvezek...)
- Knjiga
- Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q13 - Ali ste otroka vpisali v knjižnico zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku?

- Da, otroka sem vpisal zaradi sodelovanja pri Malčku Bralčku.
- Otrok je bil vpisan v knjižnico že prej.
- Otrok ni vpisan v knjižnico.
- Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q14 – Kako pogosto z otrokom obiščete knjižnico?

- Tedensko
- 1 x do 2 x mesečno
- 5 x do 6 x letno
- 2 x do 3 x letno
- Nikoli
- Drugo:

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q15 – Ali zaradi sodelovanja pri predšolski bralni znački večkrat obiščete knjižnico kot bi jo sicer?

Da

Ne

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q16 – Kolikokrat otroku berete knjige?

Vsak dan

1 x do 2 x tedensko

1 x do 2 x mesečno

Redko

Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q17 – Kakšen interes ima vaš otrok do poslušanja pravljice?

Otroka moram spodbujati k poslušanju pravljice.

Otrok je tisti, ki da pobudo za poslušanje pravljice.

Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q18 – Prosimo, ocenite naslednje trditve z najmanj pomembno do zelo pomembno:

	najmanj pomembno	manj pomembno	srednje pomembno	pomembno	zelo pomembno
Kakšno vlogo ima po vašem mnenju predšolska bralna značka Malček Bralček pri razvoju pozitivnega odnosa otrok do knjig?	☐	☐	☐	☐	☐
Ocenite, kako pomembno se Vam zdi branje knjig Vašemu otroku?	☐	☐	☐	☐	☐

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

IF (5) Q1 = [1]

IF (8) Q1 = [1]

Q19 – Po kakšnem kriteriju izbirate slikanice, ki jih berete otroku?

- Priporoča mi jih knjižničar.
- Izbiram glede na priporočen seznam.
- Po vsečnosti slikanice (ilustracije, platnice...)
- Otrok jih izbere sam.
- Drugo:

IF (5) Q1 = [1]

Q12_2 – Ali tudi sami berete knjige?

- Knjig ne berem.
- Knjige berem samo občasno.
- Knjige berem pogosto.

XSPOL – Spol:

- Moški
- Ženski

XIZ1a2 – Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba?

- Zaključena osnovna šola
- Zaključena srednja šola
- Zaključena višješolska izobrazba (6. stopnja)
- Zaključena univerzitetna izobrazba (7. stopnja) ali več
- Drugo:

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Priloga 2: Anketa za vzgojitelje

Q1 – Ali menite, da dobite dovolj informacij o Malčku Bralčku s strani knjižničark v Knjižnici Vojnik?

- Da
- Ne

IF (1) Q1 = [2]

Q2 – Katere informacije najbolj pogrešate?

Q3 – Kako poteka predstavitev predšolske bralne značke Malček Bralček v vašem oddelku?

- Malčka Bralčka predstavim staršem na roditeljskem sestanku.
- Malčka Bralčka posebej ne predstavljam, staršem razdelim zloženke s priporočenim seznamom knjig.
- Drugo:

Q4 – Ali si želite, da bi predstavitev Malčka Bralčka potekala kako drugače?

- Da
- Ne

IF (2) Q4 = [1]

Q5 – Na kakšen način bi si želeli, da poteka predstavitev Malčka Bralčka?

- Predstavi naj ga knjižničarka na roditeljskem sestanku v vrtcu.
- Predstavitve naj bo organizirana v Knjižnici Vojnik.
- Predstavitve Malčka Bralčka na pripravljenih zloženkah.
- Drugo:

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Q6 - Prosimo, podajte vaše strinjanje oz. nestrinjanje z naslednjimi trditvami:

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	delno se strinjam	se strinjam	zelo se strinjam
V večini primerov moram starše spodbujati k sodelovanju pri Malčku Bralčku.	☐	☐	☐	☐	☐
V večini primerov starši sami pokažejo zanimanje za sodelovanje.	☐	☐	☐	☐	☐
V večini primerov otrok spodbudi starše k sodelovanju.	☐	☐	☐	☐	☐

Q7 – Ali bi kaj spremenili pri izvedbi Malčka Bralčka?

- Da
- Ne

IF (3) Q7 = [1]

Q8 - Kaj bi želeli spremeniti?

Q9 – Ali menite, da sta gledališka predstava in priznanje ob zaključku Malčka Bralčka primerni nagradi za otroka?

- Nagrada se mi zdi primerna.
- Nagrada se mi ne zdi primerna.

IF (4) Q9 = [2]

Q10 – Kakšna nagrada bi se vam zdela bolj primerna za otroka, ki osvoji Malčka Bralčka?

- Materialne potrebščine (npr. svinčniki, beležka, zvezek...)
- Knjiga.
- Drugo:

Q11 – Kolikokrat otrokom v vrtcu berete pravljice?

- Vsak dan
- 1 x do 2 x tedensko
- 1 x do 2 x mesečno
- Redko
- Drugo:

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Q12 – Kako se otroci odzivajo na branje pravljic?

- Večinoma z zanimanjem poslušajo pravljice.
- Večinoma jih moram dobro motivirati za poslušanje.
- Večinoma otroci nimajo interesa za poslušanje pravljic.
- Drugo:

Q13 – Kako poteka otrokova predstavitev knjige v vašem oddelku?

- Otrok predstavi knjigo pred vsemi.
- Otrok predstavi knjigo samo vzgojiteljici.
- Drugo:

Q14 – Kako spremljate predstavitev knjig v vašem oddelku?

- Seznam imamo na vidnem mestu v igralnici.
- Seznama ni na vidnem mestu.
- Drugo:

Q15 – Ali v večini primerov opazite kakšen napredek pri otrocih med pripovedovanjem prve in zadnje knjige?

- Da, pri zadnji knjigi znajo otroci bolje in bolj samozavestno pripovedovati.
- Ne, napredka večinoma ne opazim.
- Drugo:

Q16 – Prosimo, podajte vaše strinjanje oz. nestrinjanje z naslednjimi trditvami:

	sploh se ne strinjam	se ne strinjam	delno se strinjam	se strinjam	zelo se strinjam
Izbira gradiva na priporočilnem seznamu Malčka Bralčka je primerna in zadostna.	☐	☐	☐	☐	☐
Predšolska bralna značka Malček Bralček ima pomembno vlogo pri razvoju pozitivnega odnosa otrok do knjige.	☐	☐	☐	☐	☐
Predšolska bralna značka ima pomembno vlogo pri pripravi otroka na kasnejše branje in poslušanje v šoli.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig otrokom se mi zdi zelo pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐

Čatorič, D., Vloga splošne knjižnice pri razvoju predbralne pismenosti predšolskih otrok: primer bralne značke Malček Bralček v Knjižnici Vojnik. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Q17 – Prosimo, ocenite knjižnične storitve za otroke v Knjižnici Vojnik!

	zelo slabe	slabe	dobre	zelo dobre	odlične
Knjižnične storitve za predšolske otroke v Knjižnici Vojnik (pravljичne urice, sodelovanje z vrtcem idr.) ocenjujem kot:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (5) Q17a = [1, 2]

Q18 – Kaj pri knjižničnih storitvah za otroke še posebej pogrešate (bralne urice, pomoč pri izbiri gradiva idr.)?

IF (6) Q17a = [4, 5]

Q19 – S katerimi knjižničnimi storitvami za otroke ste še posebej zadovoljni (bralne urice, pomoč pri izbiri gradiva idr.)?

IF (7) Q17a = [3]

Q20 – Kaj pri knjižničnih storitvah za otroke najbolj pogrešate oz. s katerimi knjižničnimi storitvami ste še posebej zadovoljni (bralne urice, pomoč pri izbiri gradiva idr.)?